

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО ПЕРИОДОТ АПРИЛ-ЈУНИ 2016 ГОДИНА

Јули 2016

СОДРЖИНА

I.	РЕГУЛАТОРНА РАМКА	4
I.1.	Царинска регулатива	4
I.2.	Акцизи	5
I.3.	Заштита на права од интелектуална сопственост	6
I.4.	Друга регулатива која има влијание врз царинското работење	8
II.	ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА	10
II.1	Усогласување со царинската регулатива на ЕУ	10
II.1.1	Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите	10
II.2	Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите	11
II.2.1	Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)	11
II.2.2	Царина 2020 – Програма на Европската комисија	13
III.	ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА	15
III.1	Основи	15
III.2	Вработување	16
III.3	Обуки и стручно оспособување	16
III.4	Интегритет	18
III.5	Внатрешна ревизија	21
III.6	Наградување и унапредување	21
IV.	НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА	22
IV.1	Основи	22
IV.2	Административни постапки	22
IV.3	Безбедност и комуникација	23
IV.4	ИКТ поддршка	24
IV.5	Управување со финансиски и нефинансиски ресурси	25
V.	ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ	27
V.1	Услови за спроведување на царинските формалности	27
V.2	Е-Царина	27
V.2.1	Нов софтвер за обработка на царински декларации	27
V.2.2	EXIM	28
V.3	Обем на извршени работи	29
V.3.1.	Царински и акцизни одобренија и лиценци	29
V.3.2	Преференцијално потекло на стоките	31
V.4	Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини	31
V.5	Обработени царински декларации	32
V.6	Наплатени приходи	35
V.6.1	Царина	35
V.6.2	ДДВ	35
V.6.3	Акцизи	35
V.6.4.	Надоместоци	36

VI.	КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ	37
VI.1	Основи	37
VI.2	Унапредување на административниот капацитет	37
VI.3	Управување со ризици	38
VI.4	Царинска и друга контрола	39
VI.4.1	Физичка царинска контрола	39
VI.4.2	Документарна царинска контрола	44
VI.4.3	Пријавени девизи	45
VI.4.4	Царинска лабораторија	46
VI.4.5	Резултати од постцаринска контрола	47
VI.4.6	Преземени правни мерки за откриените неправилности	48
VI.4.7	Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки	48
VI.4.8	Кривични пријави	49
VI.4.9	Царински, девизни и акцизни прекршоци	49
VI.5	Учество во меѓународни активности	50
VI.6	Заштита на права од интелектуална сопственост	51
VII.	ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА	52
VII.1	Односи со јавноста	52
VII.1.1	Позначајни настани	52
VII.1.2	Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер 60	
VII.1.3	Интернет и интранет	60
VII.1.4.	Отворена царинска телефонска линија (197)	61
VII.2	Царинска соработка	62
VII.2.1.	Соработка со бизнис заедницата	62
VII.2.2.	Меѓуинституционална соработка	63

I. РЕГУЛАТОРНА РАМКА

I.1. Царинска регулатива

Во текот на второто тромесечие од 2016 година донесени се следните акти и регулативи во врска со царинското работење:

- **Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската комисија** („Сл. весник на РМ“ бр. 68/2016). Со уредбата се усвоени вкупно 15 нови регулативи на ЕУ кои се донесени во периодот од 1 октомври до 31 декември 2015 година за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура. Регулативите се однесуваат на распоредување на разновидна стока (на пример: бришач, додатоци во исхрана, портабл електронски апарат, фото книга, лајсна дихтунг, вибрациски мотор, фотонапонска разводна кутија, електронска штедна касичка, машина за шиене за домаќинство, футрола/држач за мобилен телефон, адаптер, градинарски сет, касета запчаник, приготвени сипи и лигњи и др.), но распоредувањето на наведените стоки се совпаѓа со распоредувањето на такви и слични стоки увезени во Република Македонија и не предизвикува измени во примената на Царинската тарифа.
- **Правилник за изменување и дополнување на правилникот за доказите за исполнетост на условите за издавање на одобрение за вршење на работи за застапување во царинските постапки и на условите за издавање на одобрение за вршење на работи за застапување во царинските постапки и на условите за издавање на лиценца за вршење на застапување во царинските постапки, формата и содржината на барањето за издавање на одобрение за вршење на работи на застапување во царинските постапки, на барањето за издавање на лиценца за вршење на застапување во царинските постапки, на барањето за издавање на легитимација на лиценциран застапник и на легитимацијата на лиценциран застапник, како и висината на надоместоците за издавање на лиценца за вршење на застапување во царински постапки и за издавање на легитимацијата за лиценциран застапник** („Сл. весник на РМ“ бр. 66/2016). Со овој правилник се врши измена на Прилозите 1, 2, 3 и 4 од правилникот, односно Барањето за издавање на одобрение за вршење работи за застапување во царинските постапки (Прилог 1), Барањето за издавање на лиценца за вршење на застапување во царинските постапки (Прилог 2), Барањето за издавање на легитимација на лиценциран застапник (Прилог 3) и Образецот на легитимација на лиценциран застапник (Прилог 4).
- **Закон за ратификација на измената на Протокол 4 на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Европските заедници и нивните земји**

членки од една страна и Република Македонија, од друга страна, изменет со Одлука број 1/2016 на Советот за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европската унија („Сл. весник на РМ“ бр. 71 од 11.04.2016 година). Со оваа измена на спогодбата наместо постоечкиот Протокол 4 се воведува можност за примена на Регионалната конвенција за Паневромедитерански преференцијални правила за потекло и од особено значење е што за првпат се воведува можност за примена на кумулација меѓу Република Македонија, Европска унија и ЕФТА државите.

- **Одлука за укинување на увозна давачка – царинската стапка за други производи од кожа и вештачка кожа** („Сл.весник на РМ“ бр. 90/16) – со што се пропишува мерка за укинување на царинската стапка за тарифната ознака 4205 00 90 00 – Други производи од кожа или од вештачка кожа.
- **Одлука за укинување на увозна давачка – царинската стапка за ткаенини од предиво со голема јачина, од најлон или други полиамиди или од полиестри** („Сл.весник на РМ“ бр. 90/16) – со што се пропишува мерка за укинување на царинската стапка за тарифната ознака 5407 10 00 00 – Ткаенини од предиво со голема јачина, од најлон или други полиамиди или од полиестри.

Двете претходно наведени одлуки се донесени врз основа на член 19 став 7 од Царинскиот закон и претставуваат времени мерки со рок на важност до 31.12.2016 година.

- **Листи на стоки кои се увезуваат во рамки на тарифни квоти со намалени или укинати царински давачки** и кои ќе се применуваат во второто полугодие на 2016 година („Сл. весник на РМ“ бр. 121 од 30 јуни 2016 година). Објавените листи се однесуваат за увоз во рамки на квоти на стоки со потекло од Европската унија, Турција, Украина, Швајцарска конфедерација, Норвешка, како и стоки со потекло од земјите членки на Светската трговска организација. Распределбата на тарифните квоти се одвива по принципот „прв дојден, прв корисник“ преку информацискиот систем ЕКСИМ.

I.2. Акцизи

Во текот на второто тромесечие од 2016 година во врска со акцизното работење донесени се следните акти:

- **Упатство за начинот и постапката за издавање на акцизна дозвола** – второ издание, со кое се уредува начинот и постапката при обработката и одлучувањето по поднесените барања за издавање на акцизна дозвола;

- **Упатство за издавање на Одобрение за акцизно-повластено користење** – второ издание, со кое се уредува начинот и постапката при обработката и одлучување по поднесените барања за издавање на одобрение за акцизно-повластено користење;
- **Упатство за начинот и постапката за враќање на акциза за употребен течен нафтен гас (ТНГ) во процесот на производство** – второ издание, со кое се уредува начинот и постапката при одлучување по барањата за враќање на платената акциза за употребен течен нафтен гас во процесот на производство и
- **Упатство за враќање на платена акциза на посебните субјекти** – трето издание, со кое се уредува начинот и постапката при одлучување по барањата поднесени од страна на посебните субјекти за враќање на платена акциза за набавени акцизни добра во Република Македонија.

I.3 Заштита на права од интелектуална сопственост

На крајот на второто тромесечие од 2016 година бројот на регистрирани барања за царинска заштита на трговски марки во однос на права од интелектуална сопственост во Царинската управа изнесуваше 834, додека на крајот на 2015 година изнесуваше 673.

Нови барања за заштита на права од интелектуална сопственост во Царинската управа имаат регистрирано и следните трговски марки: JUVENTUS, AMARIGE, EXTRAVAGANCE, EYE FLY, BUGATI, ZEGNA, GANT, BMW, MINI, ZIPPO, FORMULA 1, F1, MICHAEL KROS, ZLATO POLJE, EB, TOD'S, HOGAN, NBA, F (stylized), FILA, FILA COSMETIC, FILASPORT, HUMMEL, TALKING ANGELA, TALKING TOM, TALKING BEN, SCRABBLE, DAVIDOFF, COOL WATER, DOVE, REXONA, GANT, MASSIMO DUTTI, CHRISTIAN DIOR, FINISH, KENZO, RAFFAELLO, NUTELLA, TIC TAC, KINDER BUENO, FERRERO ROCHER, DUPLO, CHEVROLET, GM, MONCLER.

Од 1 април до 30 јуни 2016 година во 27 акции привремено се задржани 60.393 парчиња стока поради основано сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост.

Привремено задржаната стока заклучно со 30 јуни 2016 година е прикажана во следната табела:

ЗАДРЖАНИ ПРОИЗВОДИ ПОРАДИ СОМНЕВАЊЕ ДЕКА ПОВРЕДУВААТ ПРАВО ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ								
Ред. бр.	Вид на производи	Единица мерка	2015			2016		
			Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни
1	Облека, додатоци и други поврзани производи и репроматеријали	Парче	4,935	4,834	9,769	2879	2,409	5,288
2	Обувки и додатоци	Пар	577	1,442	2,019	10,973	40	11,013
3	Парфери, дезодоранси, козметика и сл.	Парче	52,780	24,444	77,224	221,405	49,840	271,245
		Килограм	0	350	350	0	0	0
4	Телефони, ИТ, аудио, видео, делови и опрема и сл.	Парче	678	64	742	668	1575	2,243
5	Авто делови и опрема	Парче	522	1,339	1,861	132	1	133
6	Лекови	Парче	0	0	0	0	0	0
7	Друго	Парче	408,097	87,743	495,840	103,956	6,528	110,484
Вкупно		Парче	467,589	119,866	587,455	340,013	60,393	400,406
		Килограм		350	350			

Во овој период покарактеристични се случаите на привремено задржани козметички производи со учество од 85% во вкупно задржаната стока. Во однос на потеклото на привремено задржаната стока по основа на сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост доминира Холандија со 85%.

Во 20 случаи на привремено задржана стока поради основано сомневање дека повредува права од интелектуална сопственост 2 екрани за мобилни телефони, 1 мобилен телефон, 81 пар чорапи, 3.240 парчиња средство за чистење, 5.544 парчиња сапуни, 1.182 парчиња део стик, 5.376 парчиња дезодоранси и 2.880 парчиња крем за нега на кожа се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки се изјасниле дека предметната стока не повредува права од интелектуална сопственост односно е оригинална, 40 парчиња маици и 36 парчиња детски чорапи се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки се изјасниле дека предметната стока не повредува права од интелектуална сопственост, додека 278 парчиња електрични колички за деца, 8 парчиња екрани за мобилни телефони, 10 парчиња волани за конзола, 26 парчиња шампони и 34.560 парчиња дезодоранси се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки не изразиле интерес да се регистрираат кај Царинската управа преку поднесување барање за заштита на правата од интелектуална сопственост.

Врз основа на потврдена повреда на права од интелектуална сопственост, во текот на второто тромесечие во 2016 година, под царински надзор **беа уништени 1.621 парче фалсификувана стока** (509 парчиња батерии, 230 слушалки, 215 футроли за мобилни телефони, 223 пара спортски обувки, 260 парчиња маици, 72 парчиња парфери и 112 парчиња модни додатоци за деца).

I.4 Друга регулатива која има влијание врз царинското работење

Во текот на второто тромесечие од 2016 година донесени се и следните акти и регулативи кои имаат влијание врз царинското работење:

- Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно регулатива за спроведување (ЕУ) 2015/1862 на Советот од 18 октомври 2015 година за спроведување на регулатива (ЕУ) бр. 267/2012 во врска со рестриктивни мерки против Иран („Сл. весник на РМ“ бр. 77/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно одлука 2015/1863 на Советот (ЗНБП) од 18 октомври 2015 година за изменување на одлука 2010/413/ЗНБП во врска со рестриктивни мерки против Иран („Сл. весник на РМ“ бр. 77/2016);
- Решение за изменување и дополнување на решението за утврдување на посебни услови за увоз на одредена храна за животни и храна за луѓе поради ризик од афлатоксини со Прилог 1 и 2 („Сл. весник на РМ“ бр. 79/2016);
- Решение за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Бугарија („Сл. весник на РМ“ бр. 85/2016);
- Листи за изменување и дополнување на Листите за класификација на супстанции и растенија во листите од меѓународните конвенции за опојни дроги и психотропни супстанции во категорија на опојни дроги и психотропни супстанции („Сл. весник на РМ“ бр. 87/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно Регулотива за спроведување (ЕУ) 2015/1861 на Советот од 18 октомври 2015 година за спроведување на регулатива (ЕУ) бр. 267/2012 за Рестриктивни мерки против Иран („Сл. весник на РМ“ бр. 91/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивните мерки согласно одлуката (ЗНБП) 2016/220 на Советот од 15 февруари 2016 година за изменување на одлука 2011/101/ЗНБП за рестриктивни мерки против Зимбабве („Сл. весник на РМ“ бр. 95/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивните мерки согласно одлуката (ЗНБП) 2016/119 на Советот од 28 јануари 2016 година за изменување на одлука 2011/72/ЗНБП за рестриктивните мерки против одредени лица и субјекти со оглед на состојбата во Тунис („Сл. весник на РМ“ бр. 95/2016);

- Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно одлуката за спроведување (ЗНБП) 2015/2359 на Советот од 16 декември 2015 година за спроведување на одлука 2013/255/ЗНБП во врска со рестриктивни мерки против Сирија („Сл. весник на РМ“ бр. 100/2016);
- Правилник за извоз, увоз и транзит на отпад („Сл. весник на РМ“ бр. 107/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно Регулатива за спроведување (ЕУ) 2015/1861 на Советот од 18 октомври 2015 година за спроведување на регулатива (ЕУ) бр. 267/2012 за Рестриктивни мерки против Иран („Сл. весник на РМ“ бр. 91/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивните мерки согласно одлуката (ЗНБП) 2016/441 од 18 март 2016 година за изменување на одлука 2011/172/ЗНБП за рестриктивни мерки против одредени лица, субјекти и тела во однос на состојбата во Египет („Сл. весник на РМ“ бр. 108/2016);
- Одлука за воведување на рестриктивните мерки согласно одлуката (ЗНБП) 2016/208 на советот од 25 февруари 2016 година за изменување на одлука 2012/642/ЗНБП за рестриктивните мерки против Белорусија („Сл. весник на РМ“ бр. 108/2016);
- Решение за дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе и ембриони од говеда, говедско месо и месо од диви преживари, производи и преработки од говедско месо и месо од диви преживари, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда и диви преживари во Република Македонија од Република Бугарија („Сл. весник на РМ“ бр. 113/2016);
- Решение за зголемено ниво на официјални контроли на храна за животни и храна од неживотинско потекло при увоз во Република Македонија („Сл. весник на РМ“ бр. 114/2016).

II. ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА

И во 2016 година посебно место во агендата на Царинската управа имаат активностите насочени кон перманентно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките и организациските барања, развој на административниот капацитет, како и проширување на јавната свест за начинот и филозофијата на функционирањето на Царинската унија.

II.1 Усогласување со царинската регулатива на ЕУ

II.1.1 Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите

Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока обезбедуваат единствено движење на стоката во рамките на земјите членки, од една влезна точка до местото на завршување на транзитната постапка, без разлика на тоа низ колку држави и гранични премини стоката треба да транзитира. Електронската транзитна декларација со која е започната транзитна постапка во која било земја членка на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка е прифатлива за сите земји членки на Конвенцијата.

Почнувајќи од 1 февруари 2016 година и Република Србија пристапи кон Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока, со што пан-европските коридори 8 и 10 добиваат дополнителна важност на поширок меѓународен план.

Во текот на второто тромесечие од 2016 година во царинските испостави во Република Македонија се обработени вкупно 5.884 царински декларации во заедничката транзитна постапка (транзит од Република Македонија за ЕУ и ЕФТА земјите), а од странските царински испостави се примени вкупно 2.152 транзитни движења каде македонските царински испостави се нотирани како одредишни испостави (транзит од ЕУ и ЕФТА земјите за Република Македонија). Низ територијата на Република Македонија транзитирале вкупно 5.242 транзитни движења во кои македонските царински испостави ја презедоа улогата на транзитни испостави.

Заклучно со 30 јуни 2016 година се издадени вкупно 126 одобренја на економските оператори со кои им се овозможува пристап кон НКТС и 38 одобренја на главните обврзници за користење на банкарска гаранција во заедничката транзитна постапка.

II.2 Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите

II.2.1 Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)

Приоритетните активности на Царинската управа се насочени кон целосно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките барања и усогласување со организациските барања, како и развој на административниот и институционалниот капацитет. Во рамки на Националната програма за искористување на фондовите од Инструментот за претпристапна помош (ИПА), Царинската управа се јавува како корисник на средства за следниве проекти:

- **Јакнење на капацитетите на Царинската управа за имплементација на царинското и акцизното законодавство** (ИПА 2010), чија главна цел е понатамошно усогласување на законодавството со *Acquis* во областа на акцизите и царинското работење. Проектот се одвива во рамки на два потпроекти, и тоа:
 1. **Хармонизација на законодавството и постапките со законодавството и добрата практика на ЕУ во областа на акцизите** (ИПА 2010), кој започна да се имплементира во текот на првиот квартал на 2015 година и се реализира со помош на Царинската служба на Австрија како твининг партнер, во период од 24 месеци.
 2. **Завршување на постапката за пристапување кон Конвенцијата за Заеднички транзитни постапки и Конвенцијата за поедноставување на формалностите во трговијата со стока** (ИПА 2010) кој започна да се имплементира во втората половина од 2014 година заедно со Царинската служба на Словенија, по воспоставувањето на НКТС, а чија што имплементација успешно заврши во мај 2016 година. Во рамките на проектните активности, со голема поддршка од 36 словенечки експерти, беа организирани 89 работилници од следните области: заеднички транзит, користење на ЕЦД, електронско царинење, царински долг и гаранции, поедноставени царински постапки, постапки со економски ефект, забрани и ограничувања, пост-царински контроли и Царински законик на Унијата, кои беа вонредно корисни не само за Царинската управа, туку и за економските оператори. Сите одредници предвидени со проектот се исполнети. Република Македонија успешно пристапи кон Конвенцијата за заедничка транзитна постапка на 1 јули 2015 година. Царинскиот закон и Уредбата за спроведување на Царинскиот закон беа дополнително усогласени со законодавството на ЕУ, особено во однос на пристапувањето кон Конвенцијата за заедничка транзитна постапка и кон Конвенцијата за поедноставување на формалностите при трговија со стока. Беа подготвени и преработени и неколку упатства и инструкции

во согласност со најновите и најдобри практики на ЕУ: транзит, царински долг и гаранции, поедноставени постапки, пост-царинска контрола, како и царинење на стока со царинска декларација поднесена во електронска форма.

- **Зајакнување на административните капацитети за исполнување на обврските за членство – Спроведување на правата од интелектуална сопственост** (ИПА 2011), чија главна цел е зајакнување на капацитетот на Царинската управа во областа на заштита на правата од интелектуална сопственост.
- **Техничка помош за тестирање на функционалностите и интерконективната на царинските ИТ системи во Царинската управа** (ИПА 2011), со цел обезбедување усогласеност со барањата на ЕУ и проверка на соодветноста на интерфејсите и интероперативноста помеѓу Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД) со Новиот компјутеризиран транзитен систем (НКТС), Интегрираната тарифна околина (ITE), Системот за контрола на увозот (ICS), Системот за контрола на извозот (ECS) и Контролниот систем за движењето на акцизи (EMCS) на ЕУ.
- **Техничка помош за изработка на идеен проект, основен проект и тендерска документација за изведбени работи на граничните премини Табановце и Кафасан** (ИПА 2011), со цел подготовка на техничка документација за надградба на Граничните премини за патен промет Табановце и Кафасан.
- **Надградба на објектите за царинење на Граничниот премин за патен промет Табановце** (ИПА 2012), со цел проширување и пренамена на постојниот терминал за увоз и извоз на стока за дополнителни 4.000 метри квадратни, изградба на две коловозни ленти на граничниот премин за излез од Република Македонија, како и изградба на придружни објекти.
- **Реконструкција на објектите за царинење и инспекција на Граничниот премин за патен промет Кафасан** (ИПА 2013), преку кој ќе се изгради нов увозно-извозен царински терминал од 9.500 метри квадратни, пристапни патишта, објекти за царинење и за други инспекциски органи, како и реконструкција на постојните објекти.

Реализацијата на последните два проекти значително ќе ја подобри инфраструктурата на двата премини и ќе ја зголеми пропусната моќ на премините, ќе го намали времето потребно за вршење на граничните формалности и ќе овозможи примена на современи средства за инспекција, со што ќе се забрза и олесни стоквата размена, а воедно ќе се олесни и забрза транспортот долж Пан-европските коридори 8 и 10.

II.2.2 Царина 2020 – Програма на Европската комисија

Програмата „Царина 2020“ („Customs 2020“), финансирана од средства на ЕУ и кофинансирана од буџетот на Република Македонија, овозможува соработка, размена на информации и најдобри практики со царинските администрации на земјите членки на ЕУ, земјите кандидати и потенцијалните земји кандидати и се спроведува преку семинари, работилници, учество во проектни групи, работни посети и обуки.

Во рамки на Програмата на Заедницата „Царина 2020“ во второто тромесечие од 2016 година се одржаа следните активности:

- **Состанок на координатори за транзит**, во Брисел, Белгија – целта на состанокот беше да се презентираат тековните проблеми во изминатата година кои не можеле да се решат билатерално и бараат вклучување на комисијата во нивното решавање;
- **Семинар за примена на Спогодбата за олеснување на трговијата на Светска трговска организација**, во Стокхолм, Шведска – целта беше учесниците да се запознаат со моменталниот прогрес во имплементацијата на Спогодбата за олеснување на трговијата во регионот на Европа;
- **Работилница на тема „Имплементација на ЕУ законодавство поврзано со ОЕО во Западен Балкан“**, во Тирана, Албанија – целта на работилницата беше учесниците да се запознаат со новините воведени со новиот Царински закон на Унијата, а пред сè условите за добивање на одобрение за овластен економски оператор и зголемување на свесноста за значењето на одобрението кај царинските администрации и трговските друштва;
- **Шестти семинар на европски царински хемичари**, во Амстердам, Холандија – со цел стекнување пошироко знаење поврзано со активностите на царинските лаборатории;
- **Состанок на работна група за проектот за имплементација на методот на системски базиран пристап**, во Брисел, Белгија – целта на состанокот беше размена на мислења и искуства во врска со системски базиран пристап како метода, со укажување на предностите и трошоците при спроведување на методата од страна на земјите членки;
- **Состанок на проектна група за информатички технологии и инфраструктури**, во Брисел, Белгија – целта беше управување и мониторирање со сите проекти поврзани со интероперабилност и размена на податоци на царинските и даночните администрации во рамките на Европската унија;
- **Состанок на работната програма на Царина 2020 за 2017 година и идниот развој на царинските програми**, во Дубровник, Хрватска – целта на

состанокот беше да се разгледа нацрт – предложената програма за 2017, нејзиниот концепт и содржина, да се добие инпут од земјите членки и земјите кандидати за членство во ЕУ, со цел правилно утврдување на идните насоки за развој на царинските програми.

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Царинската управа и во текот на 2016 година продолжи континуирано да инвестира во унапредување и развој на менаџментот со човечки ресурси, сметајќи ги човечките ресурси за движечка сила за постигнување на поставените стратешки цели за интеграцијата во ЕУ и унапредување на ефикасноста на работата на институцијата.

III.1 Основи

Во второто тромесечие од 2016 година се донесени следните акти во врска со управување со човечките ресурси во Царинската управа:

- **Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за унапредување на царинските службеници во Царинската управа** („Сл. весник на РМ“ бр. 104/16 од 31.05.2016 година), со што се доуредуваат условите и начинот на унапредување на царинските службеници што се спроведува преку објавување на интерен оглас;
- **Упатство за работно време**, со кое се доуреди користењето на паузата на вработените во Одделението за оперативни работи во Секторот за контрола и истраги;
- **Процедура за спроведување на дисциплински постапки**, која ќе се применува при иницирање и водење на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност и е наменета за подносителите на предлог за поведување на постапката за утврдување на дисциплинска одговорност, работниците за кои е поведена постапката, комисијата, работниците од Секторот за управување со човечки ресурси (СУЧР) и претставниците на Самостојниот синдикат на Царинската управа; и
- **Процедура за постапување при повреда при работа во Царинската управа**, со која се пропишува постапката при повреда при работа во Царинската управа и е наменета за вработените во Царинската управа на кои ќе им се случи повреда при работа, нивните раководители, вработените во Одделението за безбедност и противпожарна заштита, Секторот за финансиски прашања и претставниците на работниците кои се избираат од редот на вработените на синдикален собир на мнозинскиот синдикат.

На крајот на јуни 2016 година во Царинската управа се **вработени 1.136 лица**. Од вкупниот број вработени, 2 лица се со статус на функционери (директор и заменик директор), 1.015 лица се со статус на царински службеници согласно Законот за Царинската управа, 12 лица се со статус на административни службеници согласно

Законот за административни службеници и 107 лица се со статус на работници согласно Законот за работните односи.

Во однос на стручната подготовка, 1 вработен е доктор на науки, 34 вработени се магистри, 642 се со високо образование, 18 се со вишо образование, 413 се со средно образование и 28 вработени се со образование од друг вид. Ова значи дека 59,59% од вкупниот број вработени во Царинска управа се со високо образование.

III.2 Вработување

Во второто тромесечие од 2016 година во Царинската управа се објавени 7 интерни огласи за пополнување на 17 работни места од кои 5 раководни. Пополнети се 4 работни места.

Во ова тромесечие е вработен 1 царински службеник во Царинската управа со Спогодба за преземење на работник.

III.3 Обуки и стручно оспособување

Во вториот квартал во 2016 година беа спроведени 61 активност за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 602 учесници. Во просек секој учесник има следено обука во траење од околу 8,35 часа (8 часа и 21 минута). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен се обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 4,43 часа (4 часа и 26 минути).

Во вториот квартал во 2015 година беа спроведени 100 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 1.485 учесници. Во просек секој учесник следеше обука во траење од околу 4,88 часа (4 часа и 52 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен беа обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 6,39 часа (6 часа и 23 минути).

Во вториот квартал во 2016 година, позначајни одржани обуки се:

- **Најдобри практики на ЕУ и Република Словенија во областа на пост-царински контроли и ревизии** - целта на обуката беше учесниците да се запознаат со досегашните и идните активности во рамките на проектот поврзани со системот за пост – царински контроли и ревизии, состојбата и организацијата во Република Словенија во оваа област, Упатството за пост-царински контроли на ЕУ, методологијата за изготвување на годишен план за контрола и примери од праксата произлезени од извршени пост-царински контроли во Република Словенија;

- **Проверки при транспорт** – целта беше подобрување на вештините на учесниците за планирање, организација и имплементација на задачите што службените лица ги имаат при вршење на проверки на контролни пунктови и блокади на пат поставени на пристапните патишта кои водат кон државните граници и гранични премини;
- **Измени во Конвенцијата за заедничка транзитна постапка што се применуваат од 1 мај 2016 година** – запознавање со измените во Конвенцијата за заедничка транзитна постапка, со посебен осврт на измените во начинот на спроведување на заедничката и националната транзитна постапка;
- **Работилница за управување со ризици** – целта на работилницата беше да се подобрат програмите за овластените економски оператори со фокус на оперативните аспекти на управување со ризикот со нагласување на улогата на операциите на терен;
- **Управување со чамци II** – целта на обуката беше развивање на програмата за мали чамци преку користење на националните капацитети;
- **Препознавање и идентификување на фалсификувани и шверцовани тутунски производи** – целта беше запознавање со методите и начините на препознавање и идентификување на фалсификувани и шверцовани тутунски производи и размена на најдобрите практики поврзани со администрирање со тутунски добра и планирање;
- **Семинар за борба против фалсификување и пиратерија** – целта беше обезбедување преглед на најдобрите практики во поглед на законодавството за заштита на права од интелектуална сопственост, подобрување на соработката со носителите на правата и нивните законски застапници, подобрување на техниките за анализа на ризици и др.;
- **Работилница за анализа на ризик во транзитна постапка** – целта на работилницата беше учесниците да ја разберат примената на конвенциите, особено во областа на анализа на ризик во транзитна постапка, размена на информации во врска со предизвиците и можностите поврзани со подобрување на знаењето за таргетирање и селектирање на пратки во заедничка транзитна постапка;
- **Презентација за запознавање со Регионалната канцеларија за градење на капацитети за европскиот регион на СЦО¹** – целта беше учесниците да се запознаат со СЦО и регионалниот пристап за градење на капацитети, со регионалната канцеларија за градење на капацитети за Европа и да дискутираат за мисиите и задачите на регионалната канцеларија, како и за проценката на потребите;

¹ СЦО – Светска царинска организација

- **Обка за заштита на тајноста и заштита на обработката на лични податоци** – целта беше запознавање со Законот за заштита на лични податоци и неговите поими, обработка на лични податоци, обезбедување технички и организациони мерки за заштита на обработката на личните податоци и др.

За надворешните институции Царинската управа организираше и одржа 14 активности и тоа:

- **Правила за распоредување царинска стока согласно Законот за царинска тарифа;**
- **Измени во Конвенцијата за заедничка транзитна постапка и**
- **Претходна обука за полагање на стручен испит за лиценциран застапник.**

На овие обуки учествуваа 396 учесници.

III.4 Интегритет

Збирот од сите политики, стандарди и процедури воспоставени во една организација кои ја зајакнуваат нејзината отпорност кон корупцијата и го намалуваат ризикот од коруптивно однесување од страна на нејзините вработени го означува системот за интегритет. Интегритет на ниво на една организација, значи „отпорност на корупција“.

Во второто тромесечие од 2016 година се спроведени вкупно **22 внатрешни истраги** врз основа на Планот на активности на Секторот за професионална одговорност, примените поплаки кои се однесуваат на незаконско и непрофесионално постапување на вработените, информациите добиени на отворената царинска линија 197 во кои се содржани наводи за непрофесионално однесување на царински службеници, како и врз основа на информациите што ги доставуваат или непосредно ги презентираат раководителите на организационите единици и вработените во Царинската управа. Во истиот период во 2015 година биле спроведени вкупно 30 внатрешни истраги.

Број на спроведени внатрешни истраги по организациски единици						
Организационен дел	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни
Централна управа	3	1	4	4	4	8
Царинарница Скопје	10	9	19	4	4	8
Царинарница Куманово	8	7	15	5	7	12
Царинарница Штип	1	2	3	/	/	/
Царинарница Гевгелија	5	5	10	5	5	10
Царинарница Битола	3	6	9	1	2	3
Вкупно	30	30	60	19	22	41

Во текот на второто тромесечие од 2016 година, преку **отворената царинска телефонска линија (197)** беа примени **4 поплаки**, во кои странките генерално наведуваат непрофесионално однесување на царинските службеници во постапувањето при извршување на нивните обврски и овластувања. Од вкупно поднесените поплаки, по спроведените внатрешни истраги и контроли, изготвени се 2 извештаи, односно писмени информации, за неоснованост на поплаките, а во тек е подготовка на уште 1 извештај. Во истиот период минатата година од примените 7 поплаки во ниту еден случај не е утврдена одговорност кај царинските службеници.

Во врска со постапувањето на вработените согласно позитивните законски одредби, подзаконските акти и оперативните инструкции на Царинската управа, во второто тромесечие од 2016 година се спроведени **15 внатрешни контроли**, додека во истиот период во 2015 година биле извршени 16 внатрешни контроли.

Број на спроведени внатрешни контроли по организациски единици						
Организационен дел	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни
Централна управа	8	/	8	8	5	13
Царинарница Скопје	7	11	18	5	6	11
Царинарница Куманово	2	3	5	/	3	3
Царинарница Штип	1	/	1	/	1	1
Царинарница Гевгелија	1	2	3	/	/	/
Царинарница Битола	1	/	1	2	/	2
Вкупно	20	16	36	15	15	30

Согласно обврската, по склучување на договор за вработување со Царинската управа или по престанок на работниот однос, службените лица од Царинската управа да достават пополнет анкетен лист до Секторот за професионална одговорност, во второто тромесечие од 2016 година евидентирани се 5 царински службеници кои доставиле анкетен лист, 16 кои доставиле образец за промена на имотната состојба и 4 изјави за интереси. Во истиот период во 2015 година евидентирани се 7 царински службеници кои доставиле анкетен лист, 14 царински службеници кои доставиле образец за промена на имотна состојба и 3 кои доставиле изјава за интереси.

Во текот на второто тромесечие од 2016 година донесен е нов дополнет **Кодекс на однесување на царинските службеници**, со кој се доуредени и подобрени одредбите со кои се предвидуваат основните принципи и стандарди на професионално однесување на вработените во Царинската управа. Преку пополнување и поднесување на Изјавата (која е нов образец) од страна на сите вработени во Царинската управа, а со кој се потврдува дека одредбите од Кодексот ги прочитале и разбрале, ќе се делува на свесноста, одговорноста и совесноста на вработените при вршење на работните задачи и обврски.

Во овој период донесена е измена и дополнување на **Процедурата за спроведување анкета за оценка на нивото на изложеност на злоупотреба на службените должности и појава на коруптивни активности во Царинската управа**. Извршено е ревидирање и дополнување на двата прашалници за внатрешно и надворешно анкетирање. Во април 2016 година по втор пат се спроведе анкетирање со вработените во Царинската управа, односно внатрешна анкета.

Исто така донесена е нова и дополнета **Насока за постапување и определување на работите и дејностите кои се во судир со службената должност на царинските службеници**, со која се пропишуваат работите и дејностите кои се во судир со службената должност на царинските службеници, како и во кои случаи и под кои услови царинските службеници можат да вршат други работи и дејности.

Во второто тромесечие од 2016 година донесени се 4 решенија со кои се изречени дисциплински мерки – парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работникот.

Во истото тромесечие донесени се 3 решенија за утврдување на плата во намален износ согласно Колективниот договор на Царинската управа поради тоа што не се остварени просечните, односно очекуваните резултати во работата.

III.5 Внатрешна ревизија

Во периодот април-јуни 2016 година извршени се вкупно **5 ревизии**. Врз основа на ревизиите утврдени се вкупно 14 наоди и дадени се вкупно 14 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

Во периодот април-јуни 2015 година биле извршени 5 ревизии, при што биле утврдени 26 наоди и дадени 28 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

III.6 Наградување и унапредување

По повод 14-ти април – Денот на Царинската управа донесени се 10 решенија за наградување на царински службеници со парична награда од 10.000 денари, 5 решенија за доделување на пофалници и 2 плакети со повелба.

Во второто тромесечие од 2016 година донесени се 8 решенија со кои на царинските службеници им е утврдена основната плата во зголемен износ до 15% поради остварување на натпросечни резултати во работата, односно работата ја извршиле со особен успех и квалитет.

Во второто тромесечие од 2016 година во Царинската управа извршени се вкупно 5 унапредувања.

Во Централна управа унапредени се 4 царински службеници – 3 царински службеници на работно место самостоен советник и 1 царински службеник на работно место началник.

Во царинаринците е унапреден 1 царински службеник на работно место цариник.

IV. НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА

IV.1 Основи

Во текот на второто тромесечие во 2016 година Комитетот за управување со животен циклус на апликации (КУЖЦА) одржа неколку состаноци каде како дел од главните точки на дневниот ред беа прифатени Предлог проектните документи (ППД) за имплементација на измена во Системот за информирање на менаџментот – Модул акцизи, за унапредување на EXIM системот и за Системот за евидентирање на мандатни казни и натамошно водење на прекршочна постапка. Исто така беа утврдени и рокови за имплементација на предложените проекти и надградби, како и лица задолжени за нивната реализација.

Во текот на ова тромесечие завршија јавните набавки за дигитални сертификати и за одржување на Системот за наплата, додека во завршна фаза е јавната набавка за изработка на веб страна.

Во овој период до Комитетот се поднесени ППД за надградба на системот EXIM во делот за распределба на квоти и ППД за надградба на системот ASYCUDA во делот евиденција на декларациите по број на квота.

Подготвена е и објавена јавната набавка за поддршка на хардвер за царинските ИКТ системи, а во тек е изработка на техничка спецификација за набавка на материјали потребни за системите за Автоматска обработка на податоци (АОП).

Редовните месечни активности на комитетот опфаќаат изработка на месечни извештаи за функционирањето на апликациите изработени од функционалните проект менаџери и изработката на збиен извештај за функционирање на апликациите и системите во Царинската управа.

IV.2 Административни постапки

Користење на електронскиот систем за управување со документи (ЕДМС)						
Организационен дел	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни
Корисници	1.137	1.136	1.136	1.135	1.135	1.135
Пристапи	82.075	89.096	171.171	82.621	88.513	171.134
Отворени предмети	22.966	25.086	48.052	22.526	24.746	47.272

Во текот на второто тромесечие од 2016 година остварени се 88.513 пристапи и креирани се 24.746 предмети, а притоа се регистрирани 1.135 корисници. Во текот на второто тромесечие од 2015 година биле остварени 89.096 пристапи и биле креирани 25.086 предмети, а притоа биле регистрирани 1.136 корисници.

Во текот на второто тромесечие од 2016 година најголем број на предмети се креирани во областа на скратени управни постапки (12.429 од кои се затворени 8.569), прекршочни и мандатни постапки (653 од кои се затворени 268), управни постапки (1.145 од кои се затворени 3) и акцизни постапки (499 од кои се затворени 64).

Во текот на второто тромесечие од 2015 година најголем број на предмети биле креирани во областа на скратени управни постапки (12.424 од кои биле затворени 7.404), прекршочни и мандатни постапки (989 од кои биле затворени 288), управни постапки (708 од кои биле затворени 4) и акцизни постапки (579 од кои биле затворени 96).

Во текот на второто тромесечие од 2016 година најголем број предмети и документи се креирани од страна на Царинарница Скопје (над 15,7 илјади), Царинарница Гевгелија (над 9,2 илјади) и Царинарница Битола (над 6,1 илјади).

Во текот на второто тромесечие од 2015 година најголем број предмети и документи биле креирани од страна на Царинарница Скопје (над 17,3 илјади), Царинарница Гевгелија (над 9,6 илјади) и Царинарница Битола (над 6,5 илјади).

IV.3 Безбедност и комуникација

Видеоконференцискиот систем на Царинската управа е можност за видеоконференциско присуство на функционерите на органите на државна управа на седниците на Комисијата за економски систем и на седниците на Владата на Република Македонија. Во системот се вклучени 225 корисници од органите на државната управа, кои во текот на второто тромесечие од 2016 година реализираа 607 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот се вклучени 50 корисници кои во текот на второто тромесечие од 2016 година остварија 105 видеоконференциски повици.

Во текот на второто тромесечие од 2015 година во системот биле вклучени 223 корисници од органите на државната управа, кои реализирале 670 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот биле вклучени 50 корисници кои во текот на второто тромесечие од 2015 година оствариле 391 видеоконференциски повик.

IV.4 ИКТ поддршка

Во насока на континуирано унапредување на постапките за работа од ИКТ областа во текот на второто тромесечие од 2016 година донесени се:

- **Процедура за управување со безбедносни настани и инциденти**, што има за цел да го дефинира процесот и одговорностите за управување со безбедносни настани и инциденти во ИКТ системите и известување на раководството и
- **Процедура за управување со безбедност на информациите**, што има за цел идентификување на потенцијални безбедносни недостатоци на ИКТ системите, регистрирање на безбедносни инциденти и имплементирање на контроли кои ќе ги надминат безбедносните недостатоци и ќе овозможат адекватно ниво на безбедност на ИКТ системите.

Во текот на второто тромесечие од 2016 година во Царинската управа беа во функција 46 апликации, поддржани со масовна хардверска и комуникациска опрема. Просечната достапност на ИКТ системите и апликациите изнесуваше 98.68%.

КОРИСТЕЊЕ НА СОФТВЕРСКИ АПЛИКАЦИИ										
Назив на апликацијата	2015						2016			
	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно - Јануари-Јуни		Прв квартал		Втор квартал	
	Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап			Бр. на корисници	Бр. на пристап	Бр. на корисници	Бр. на пристап
1 ASYCUDA - Систем за обработка на царински декларации	7,879	645,301	7,909	674,814	1,320,115	2,315	632,579	2,158	689,617	1,322,196
2 EXIM - Електронски систем за издавање на увозни и извозни дозволи	16,126	19,217	16,640	21,488	40,705	6,025	21,079	6,157	22,449	43,528
3 EXIM - Електронски систем за тарифни квоти	16,126	1,581	16,640	1,596	3,177	6,025	1,766	6,157	1,605	3,371
4 EXIM - Електронски систем за транспортни дозволи	2,161	9,483	2,166	19,164	28,647	758	11,576	764	18,952	30,528
5 ЕДМС - Електронски систем за управување со документи	3,417	82,075	3,407	89,096	171,171	1,135	83,511	1,135	88,513	172,024
6 ПЕК - Портал за електронска комуникација со надворешни корисници	1,301	8,052	1,010	7,652	15,704	450	6,404	452	6,683	13,087
7 LUCA - Систем за управување со човечки ресурси и евиденција на финансиско и материјално работење	323	26,961	329	20,212	47,173	112	23,572	113	18,419	41,991
8 Национална база за царинска вредност	3,417	240	3,407	308	548	1,135	246	1,135	246	492
9 Царински форум	3,417	188	3,407	213	401	1,135	210	1,135	210	420
10 TRACKER - Систем за евиденција на управувањето на стоки со двојна намена	33	1	33	2	3	11	2	11	0	2
11 ANPR- Следење на регистарски таблички	90	487,092	90	418,859	905,951	39	246,113	39	701,603	947,716
12 Систем за евиденција на кривични пријави	24	34	24	27	61	8	24	8	21	45
13 Систем за евиденција на заплени	33	126	33	102	228	11	108	11	133	241
14 CASE DB - База за менаџирање на податоци	168	15	133	28	43	6	129	5	76	205
15 Девизни контролниции	1,536	148	1,535	141	289	531	132	534	152	284
16 SEMC- Систем за електронска размена на заштитени пораки	610	152	609	117	269	189	145	192	117	262
17 Систем за наплата	2,034	53,476	2,082	67,491	120,967	0	83,738	676	69,434	153,172
18 E- Lohn Систем за Размена на податоци со иматели на одобренја	1,495	7,438	492	1,911	9,349	527	0	527	0	0
19 Следење на возила со GPS	108	54	108	46	100	36	33	36	24	57
20 Посебна евиденција за потребите на Одделение за разузнавање	32	400	30	339	739	10	376	10	283	659
21 Евиденција за прием на странки	63	107	66	62	169	22	29	22	20	49
22 Хелп деск	18	610	18	658	1,268	8	1,072	8	1,090	2,162
23 Евиденција на работно време	3,417	173,455	3,407	167,682	341,137	1,135	194,716	1,135	167,871	362,587
24 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за одобренја	2,878	153	2,842	76	229	963	76	966	76	152
25 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за гаранции	36	367	36	425	792	13	431	13	441	872
26 SEED 2 - Систем за размена на електронски податоци со соседни држави	534	122,523	486	146,874	269,397	157	111,113	153	151,176	262,289
27 СИМ - Систем за информирање на менаџментот	2,617	22,553	2,710	22,521	45,074	943	23,589	952	23,740	47,329
28 BORDER - Електронски контролник за затворање на царински постапки	2,879	133,830	2,846	145,401	279,231	963	141,304	966	142,651	283,955
29 Систем за електронско следење на трговијата со минерални масла кои содржат материји за одбележување	467	151	560	50	201	356	183	434	29	212

IV.5 Управување со финансиски и нефинансиски ресурси

Секторот за административни и технички работи во второто тромесечие од 2016 година ги донесе следните акти во врска со работењето:

- **Упатство за прием на странки во Царинска управа**, со кое се уредува начинот и постапката за прием на странки во просториите на Царинската управа на Република Македонија;
- **Упатство за користење на службени мобилни телефони во Царинската управа**, со кое се уредува начинот на набавка, користење, задолжување и раздолжување на службен мобилен телефонски апарат и СИМ-картички, како и ограничување на износот на сметката;
- **Процедура за постапување со одземени и стоки отстапени во корист на државата**, со која се утврдува начинот на постапување со привремено и конечно одземените и стоките отстапени во корист на државата во управна

постапка според одредбите на Царинскиот закон, нивното евидентирање, сместување и чување, предавање, надлежностите и одговорностите во Царинската управа на Република Македонија, како и начинот на постапување со стоките кои привремено се одземаат во прекршочна или кривична постапка, поради повреда на право од интелектуална сопственост или управна постапка и отстапена стока во корист на државата.

- **Процедура за јавни набавки** (петто издание), со која се утврдува начинот на постапување при вршење на сите набавки во Царинската управа на Република Македонија, освен набавките за кои не се применува Законот за јавни набавки, пропишано со истиот закон. Со процедурата за канализира целокупниот процес на јавна набавка, со цел да се овозможи почитување на законските одредби од областа на јавните набавки, како и навремено и квалитетно снабдување на Царинската управа со потребните ресурси.

Во текот на второто тромесечие во 2016 година е извршена инспекциска контрола од страна на Државниот комунален инспекторат на Граничниот премин Јажинце и не се утврдени неправилности.

V. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

V.1 Услови за спроведување на царинските формалности

Покрај перманентното анализирање и изнаоѓање можности за унапредување на царинските постапки и условите за спроведување на царинските постапки, Царинската управа перманентно работи на одржување на постојните и анализирање на можности за воведување нови можности за олеснување и забрзување на царинските постапки со поддршка на информатичка и комуникациска технологија.

V.2 Е-Царина

V.2.1 Нов софтвер за обработка на царински декларации

Во текот на второто тромесечие од 2016 година продолжија активностите, започнати во мај 2012 година, за развој на новиот **Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД)** кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA.²

Во второто тромесечие од 2016 година членовите на работните групи остварија редовна комуникација со експертите на изведувачот со цел разрешување на отворените прашања кои се однесуваат на спецификациите и функционалностите во модулите од Фаза 3 и 4. Во овој период е доставена нова корективна испорака на Фаза 3 и е реализирано нејзино тестирање, а сите новоотворени прашања и евидентирани проблеми се доставени до изведувачот кој треба да изврши корекција на критичните и блокирачки грешки и да достави нова коригирана верзија на модулите во почетокот на јули 2016 година. По извршеното тестирање креирани се неделни извештаи со статистика на реализираните тест сценарија. Подготовката на продукциската околина е завршена и тестирањето на фаза 3 е реализирано на таа околина, но поради воочените проблеми при нејзиното функционирање започнати се активности за прилагодување на продукциската и тест околината, а за таа цел експерти на изведувачот прават анализи на конфигурацијата на системот.

² Новиот СОЦДАД, кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA, ќе обезбеди интероперабилност и интерконекции со царинските информатички системите на ЕУ, управување со царинските декларации и акцизните документи (поднесување, евидентирање, прифаќање, обработка и архивирање), контрола на движењето на акцизните добра и царинските стоки преку размена на стандардизирани електронски пораки со економски оператори, ефикасност во спроведување на контролите околу наплатени и вратени царински давачки, акцизи, такси и други давачки, олеснување на трговија преку забрзан проток на стока, како и подобрување на безбедноста на синџирот на снабдување, согласно стандардите на ЕУ и СЦО.

V.2.2 EXIM

На крајот од второто тромесечие во 2016 година, во EXIM³ беа **регистрали 6.157 економски оператори – корисници на системот**, кои преку 12⁴ (од 17 регистрали) државни органи, директно вклучени во постапката на издавање на дозволи, можеа да аплицираат за **60 различни видови увозни, извозни и транзитни дозволи и тарифни квоти**. Во текот на второто тромесечие од 2016 година апликацијата се користеше редовно, при што се забележува дека бројот на обработени предмети е во пораст во споредба со второто тромесечие од 2015 година, односно **преку EXIM се издадени 22.449 дозволи**.

Во текот на второто тромесечие од 2016 година се издадени 20.063 увозни, извозни и транзитни дозволи и 1.605 квоти.

Најголем број од издадените дозволи се однесуваат на увоз на прехранбени производи (8,8 илјади), ветеринарни документи (3,6 илјади), потврди за органолептички преглед (3,2 илјади), согласности за царинење на стока за општа употреба (2,6 илјади) и лекови и медицински помагала (2,4 илјади).

Во текот на второто тромесечие од 2016 година **просечното време за добивање на овие дозволи изнесуваше околу 3,5 часа**.

³ Електронскиот систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти - EXIM е достапен на Web страницата на Царинската управа од ноември 2008 година и оттогаш наваму масовно се користи од економските оператори (работата на EXIM е уредена со повеќе интерни акти на Царинската управа, како и со Уредба донесена од страна на Владата на Република Македонија).

⁴ Покрај овие 12, во постапката на издавање на дозволи преку системот индиректно се вклучени уште 2 државни органи.

БРОЈ НА УВОЗНИ И ИЗВОЗНИ ДОЗВОЛИ ИЗДАДЕНИ ПРЕКУ EXIM						
Име на дозволата	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни
Одобрение за увоз на ветеринарно медицински препарати	40	52	92	46	51	97
Документ за ветеринарна проверка на продукти за исхрана на животни при увоз	122	127	249	133	153	286
Ветеринарен влезен документ за живи животни	106	92	198	64	59	123
Ветеринарен влезен документ за производи од животинско потекло	3,205	3,665	6,870	3,156	3,349	6,505
Согласност пратката со храна, производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната да влезе на територијата на РМ	6,891	8,182	15,073	7,775	8,881	16,656
Одобрение за пренесување (трансфер) на оружје и муниција при увоз	32	44	76	12	30	42
Дозвола за извоз на прекурсори	40	33	73	32	23	55
Дозвола за извоз на опојни дроги и психотропни супстанции	127	147	274	101	120	221
Дозвола за увоз на прекурсори	66	59	125	58	62	120
Одобрение за увоз на лекови	942	950	1,892	907	990	1,897
Одобрение за увоз на медицински помагала	1,159	1,207	2,366	1,235	1,365	2,600
Одобрение за увоз на опасни и други видови на хемикалии	319	331	650	284	336	620
Дозвола за увоз на опојни дроги и психотропни супстанции	40	31	71	31	45	76
Дозвола за транспорт/транзит на опасни материи	304	352	656	333	351	684
Согласност за царинење на предмети за општа употреба	2,161	2,423	4,584	2,366	2,642	5,008
Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри	3,088	2,981	6,069	3,864	1,386	5,250
Уверение за извоз и изнесување на незаштитени културни добра	85	96	181	86	27	113
Други дозволи	490	716	1,206	596	193	789
Вкупно:	19,217	21,488	40,705	21,079	20,063	41,142

V.3 Обем на извршени работи

V.3.1. Царински и акцизни одобренија и лиценци

На крајот на јуни 2016 година, вкупно 323 компании имаа одобрение за вршење работи на **застапување во царински постапки**. На крајот на јуни 2016 година бројот на физички лица – иматели на лиценци за вршење работи на застапување во царински постапки изнесуваше 1,262, што е за 34 повеќе од издадените лиценци во истиот период во 2015 година.

- Најзастапен вид **царинска постапка со економски ефект** е увозот за облагородување, по што следи царинско складирање и извозот за облагородување. Имателите на ваков вид на одобренија во најголем процент припаѓаат на текстилната индустрија, по што следат иматели од областа на чевларската индустрија и металургијата. На крајот на јуни 2016 година **167 трговски друштва се иматели на одобренија за увоз за облагородување, 14 трговски друштва поседуваат одобренија за извоз за облагородување и 82 трговски друштва поседуваат одобренија за царинско складирање**. На крајот на јуни 2016 година издадени се **482 одобренија за еднократна примена**.

- На крајот на јуни 2016 година, активни се **217 одобренија за поедноставени царински постапки** од кои 47 одобренија за локално царинење при увоз, 77 одобренија за локално царинење при извоз, 63 одобренија за овластен примач во транзит, 28 одобренија за овластен испраќач и 2 одобренија за поедноставено декларирање.
- Заклучно со јуни 2016 година, важечки се **591 Задолжителна тарифна информација (ЗТИ)** кои ги издава Царинската управа по писмено барање од страна на правно или физичко лице за утврдување на тарифната ознака за одреден тип на стока, со цел да се утврдат царинските и другите давачки или примена на нетарифни мерки за планиран увоз или извоз. ЗТИ има важност од 3 години и придонесува за упростување и забрзување на царинските постапки во делот на тарифно распоредување на стоките, за зголемување на предвидливоста на царинското постапување на економските оператори, како и за еднообразна примена на Царинската тарифа и правилна наплата на царинските давачки.
- Во периодот април-јуни 2016 година издадени се 3 одобренија за одобрен извозник.
- Бројот на издадени одобренија за одобрен извозник заклучно со крајот на 2015 година изнесуваше 120. Овој број континуирано се зголемува во текот на 2016 година, односно се зголемува и листата на одобрени извозници иматели на ова одобрение, па така вкупниот број на издадени **одобренија за одобрен извозник** заклучно со јуни 2016 година изнесува 126, од кои 123 се активни. Со издавање на одобрението за одобрен извозник на имателот му се овозможува поедноставување на постапката за докажување на потеклото при извоз, односно му се овозможува да изготвува изјави во фактура со кои го докажува преференцијалното потекло без разлика на вредноста на стоката за која се однесува изјавата. Ова е особено важно доколку извозникот веќе поседува и одобрение за локално царинење и извозната постапка ја извршува надвор од царинските терминали и надвор од работното време.
- Вкупниот број на активни **одобренија за одложено плаќање** на крајот од јуни 2016 година изнесува 166.
- На крајот на јуни 2016 година, вкупниот број на активни **акцизни дозволи** по економски оператори изнесува **86**.
- На крајот на јуни 2016 година вкупниот број на активни **одобренија за акцизно повластено користење** по економски оператори изнесува **347**.

V.3.2 Преференцијално потекло на стоките

Република Македонија има склучено договори за слободна трговија со Турција, Украина и државите членки на ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА.

Во периодот април-јуни 2016 година реализираниот надворешен трговски промет за кој е користен доказ за преференцијално потекло изнесува 101,2 милијарди денари и е зголемен во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувал 94,2 милијарди денари. Најголем дел од овој промет е остварен со земјите членки на ЕУ и изнесува 82,5 милијарди денари или 81,5%. Размената со земјите членки на ЦЕФТА во периодот април-јуни 2016 година изнесува 13,7 милијарди денари или 13,6% од вкупно остварениот промет со преференцијално потекло и е зголемена во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувала 13,2 милијарди денари. Најголем процент од остварениот промет со преференцијално потекло со земјите членки на ЦЕФТА отпаѓа на трговската размена со Србија.

ВКУПНО КОРИСТЕЊЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЛА (Во милијарди денари)												
Договорна страна	Увоз и извоз во 2015 година						Увоз и извоз во 2016 година					
	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни	
	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%
ЕУ	69.0	84.3	76.5	81.1	145.4	82.6	77.2	84.5	82.5	81.5	159.7	83.0
ЕФТА	0.3	0.4	0.4	0.4	0.8	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.7	0.4
ЦЕФТА	9.6	11.8	13.2	14.5	22.8	13.0	10.2	11.2	13.7	13.6	23.9	12.4
Албанија	0.7	0.9	1.1	1.2	1.8	1.0	0.8	0.8	1.2	1.3	2.0	1.0
Б и Х	1.5	1.8	2.0	2.3	3.5	2.0	1.5	1.7	2.1	2.1	3.6	1.9
Црна Гора	0.3	0.3	0.4	0.3	0.6	0.4	0.3	0.4	0.5	0.4	0.8	0.4
Косово	1.6	1.9	2.4	2.7	4.0	2.3	1.9	2.1	2.5	2.6	4.4	2.3
Србија	5.5	6.7	7.3	8.0	12.8	7.3	5.7	6.2	7.3	7.3	13.0	6.8
Молдавија	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
Турција	2.9	3.5	3.8	3.8	6.7	3.8	3.6	4.0	4.4	4.4	8.1	4.2
Украина	0.0	0.1	0.2	0.2	0.3	0.2	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1
Вкупно	81.8	100.0	94.2	100.0	176.0	100.0	91.4	100.0	101.2	100.0	192.5	100.0

V.4 Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини

Во текот на второто тромесечие од 2016 година на граничните премини за патен сообраќај вкупно транзитирале над 229 илјади ТМВ, од кои околу 126 илјади полни, а околу 103 илјади празни ТМВ. Најголем промет е остварен на граничните премини со Грција и тоа околу 72 илјади ТМВ, односно околу 32%. Најголем промет по поединечни премини е остварен на ГП Табановце автопат со околу 27% од вкупниот промет. Во истиот период минатата година вкупно транзитирале околу 234 илјади ТМВ, од кои 139 илјади полни, а 95 илјади празни ТМВ.

ВКУПЕН ПРОМЕТ НА ТМВ ПО ГРАНИЧНИ ПРЕМИИ (ВО ИЛЈАДИ)																					
Граничен премин			Косово			Србија			Бугарија			Грција			Албанија						
			Блаце	Јакинце	Вкупно	Табановце	Пелинце	Вкупно	Деве Баир	Делчево	Ново Село	Вкупно	Дојран	Богородица	Медитија	Вкупно	Стење	Кафан	Св. Наум	Благо	Вкупно
2015	Прв квартал	Полни	6.10	0.00	6.10	41.40	0.00	41.40	4.10	3.30	4.90	12.30	4.50	43.30	1.00	48.80	0.10	8.10	0.00	0.10	8.30
		Празни	12.10	0.60	12.60	10.90	0.00	11.00	4.30	3.90	4.90	13.00	4.30	28.50	2.10	34.90	0.30	5.60	0.10	0.50	6.40
		Вкупно	18.10	0.60	18.70	52.30	0.00	52.30	8.40	7.20	9.80	25.40	8.80	71.90	3.10	83.80	0.40	13.70	0.10	0.60	14.70
	Втор квартал	Полни	9.72	0.00	9.72	43.96	0.00	43.96	5.92	4.23	5.60	15.76	7.33	47.67	1.37	56.37	0.11	13.09	0.00	0.27	13.48
		Празни	18.81	1.12	19.93	15.04	0.02	15.06	4.95	4.05	5.61	14.62	5.23	27.88	2.73	35.84	0.26	9.01	0.14	0.47	9.87
		Вкупно	28.53	1.12	29.65	59.01	0.02	59.03	10.87	8.28	11.22	30.37	12.56	75.56	4.09	92.21	0.37	22.11	0.14	0.74	23.35
2016	Прв квартал	Полни	15.82	0.00	15.82	85.36	0.00	85.36	10.02	7.53	10.50	28.06	11.83	90.97	2.37	105.17	0.21	21.19	0.00	0.37	21.78
		Празни	30.91	1.72	32.53	25.94	0.02	26.06	9.25	7.95	10.51	27.62	9.53	56.38	4.83	70.74	0.56	14.61	0.24	0.97	16.27
		Вкупно	46.63	1.72	48.35	111.31	0.02	111.33	19.27	15.48	21.02	55.77	21.36	147.46	7.19	176.01	0.77	35.81	0.24	1.34	38.05
	Втор квартал	Полни	6.3	0.0	6.3	41.5	0.0	41.5	7.0	3.7	4.6	15.3	14.2	24.7	2.5	41.4	0.1	7.8	0.0	0.1	8.1
		Празни	14.0	1.1	15.1	13.8	0.0	13.8	5.7	4.2	6.3	16.2	6.0	23.1	3.7	32.9	0.3	5.7	0.1	0.6	6.6
		Вкупно	20.3	1.1	21.4	55.3	0.0	55.3	12.7	7.9	10.9	31.5	20.2	47.8	6.2	74.3	0.4	13.5	0.1	0.7	14.7
2016	Прв квартал	Полни	10.6	0.0	10.6	45.9	0.0	45.9	7.9	3.8	5.1	16.7	13.0	24.2	2.4	39.6	0.1	12.9	0.0	0.2	13.2
		Празни	23.1	2.4	25.5	16.0	0.0	16.0	6.1	4.3	6.6	17.0	6.2	22.3	4.3	32.8	0.3	10.5	0.1	0.9	11.8
		Вкупно	33.8	2.4	36.1	61.9	0.0	61.9	14.0	8.0	11.7	33.7	19.2	46.4	6.8	72.4	0.5	23.4	0.1	1.1	24.9
	Втор квартал	Полни	16.91	0.00	16.91	87.36	0.00	87.36	14.91	7.46	9.70	32.07	27.20	48.86	4.94	80.99	0.22	20.75	0.00	0.27	21.21
		Празни	37.14	3.53	40.67	29.77	0.05	29.82	11.78	8.47	12.94	33.19	12.26	45.38	8.08	65.72	0.60	16.14	0.14	1.55	18.42
		Вкупно	54.06	3.53	57.58	117.13	0.05	117.18	26.69	15.93	22.64	65.26	39.46	94.23	13.02	146.70	0.82	36.88	0.14	1.82	39.63

V.5 Обработени царински декларации

Во второто тромесечие од 2016 година обработени се 261,7 илјади царински декларации од кои најголемиот дел се однесуваат на увоз (околу 44,86%) и транзит (околу 31,98%), по кои следи извозот (околу 20,55%) и повторниот извоз (околу 2,59% од вкупно обработените декларации). Учеството на поедноставените постапки во вкупните извозни и увозни постапки изнесува 26,52%. Притоа, поедноставените постапки во извозот учествуваат со 43,12%, а во увозот со 18,90%.

БРОЈ НА РЕАЛИЗИРАНИ ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ ВО 2016 ГОДИНА (Во илјади)						
Вид на царинска постапка	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни
Транзитна	79.6	89.9	169.5	74.8	83.7	158.6
Извоз	36.9	49.3	86.2	43.3	53.8	97.1
Редовен извоз	21.3	27.6	9.8	24.0	29.8	53.8
Поедноставена постапка при извоз	15.0	21.1	7.6	18.7	23.2	41.9
Привремен извоз	0.6	0.7	0.3	0.8	0.8	1.6
Увоз	92.7	113.6	206.2	94.4	117.4	211.8
Редовен увоз	60.8	77.0	30.6	72.6	86.7	159.3
Поедноставена постапка при увоз	24.4	28.2	6.2	14.8	22.2	37.0
Царинско складирање	1.7	1.9	0.7	1.8	1.7	3.4
Привремен увоз	5.0	5.8	1.8	4.8	6.0	10.8
Увоз на привремено извезена стока	0.7	0.7	0.2	0.6	0.7	1.3
Повторен извоз	6.2	6.8	13.0	7.0	6.8	13.7
Вкупно	215.3	259.5	474.8	219.5	261.7	481.2

Во второто тромесечие од 2016 година вообичаено доминираше патниот сообраќај со околу 96,47% од вкупно обработените царински декларации. Железничкиот сообраќај учествуваше со 0,34%, а авио-сообраќајот со 2,92%.

ОБРАБОТЕНИ ДЕКЛАРАЦИИ СПОРЕД ВИД НА ТРАНСПОРТ (во илјади)								
Вид на транспорт			Патен	Железнички	Авионски	Поштенски	Друг	Вкупно
2015	Прв квартал	Увоз	89.90	0.70	3.80	0.40	0.20	95.00
		Извоз	39.50	0.20	3.10	0.00	0.00	42.80
		Транзит	66.30	13.30	0.00	0.00	0.00	79.60
		Вкупно	195.70	14.20	6.90	0.40	0.20	217.40
	Втор квартал	Увоз	110.50	0.70	3.90	0.30	0.20	115.60
		Извоз	52.50	0.20	3.30	0.00	0.00	56.00
		Транзит	79.90	10.00	0.00	0.00	0.00	89.90
		Вкупно	242.90	10.90	7.20	0.30	0.20	261.50
	Вкупно Јануари-јуни	Увоз	200.40	1.40	7.70	0.70	0.40	210.60
		Извоз	92.00	0.40	6.40	0.00	0.00	98.80
		Транзит	146.20	23.30	0.00	0.00	0.00	169.50
		Вкупно	438.60	25.10	14.10	0.70	0.40	478.90
2016	Прв квартал	Увоз	91.60	0.60	3.90	0.50	0.00	96.60
		Извоз	45.80	0.10	4.20	0.00	0.00	50.10
		Транзит	74.80	0.00	0.00	0.00	0.00	74.80
		Вкупно	212.20	0.70	8.10	0.50	0.00	221.50
	Втор квартал	Увоз	113.70	0.70	3.90	0.40	0.10	118.80
		Извоз	56.20	0.20	3.80	0.00	0.00	60.20
		Транзит	83.70	0.00	0.00	0.00	0.00	83.70
		Вкупно	253.60	0.90	7.70	0.40	0.10	262.70
	Вкупно Јануари-јуни	Увоз	205.30	1.30	7.80	0.90	0.10	215.40
		Извоз	102.00	0.30	8.00	0.00	0.00	110.30
		Транзит	158.50	0.00	0.00	0.00	0.00	158.50
		Вкупно	465.80	1.60	15.80	0.90	0.10	484.20

Во второто тромесечие од 2016 година најголем дел од вкупниот број на декларации се обработени во Царинарница Скопје и тоа 36,22%. Во Царинарница Гевгелија обработени се 25,05% од вкупниот број на декларации, а во Царинарница Куманово обработени се 23,2% од вкупниот број на декларации. Останатите 15,5% се обработени во Царинарница Битола со 7,9% и Царинарница Штип со 7,6%.

ВКУПНО ОБРАБОТЕНИ ЦАРИНСКИ ДЕКЛАРАЦИИ ВО 2016 ГОДИНА ПО ЦАРИНСКИ ИСПОСТАВИ (ВО ИЛЈАДИ)												
Царинска испостава	2015						2016					
	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Царинарница Скопје	69.2	31.8	84.9	32.5	154.2	32.2	77.5	34.9	95.7	36.2	173.2	35.6
1 ЦИ Скопје 1	21.4	9.8	27.7	10.6	49.1	10.2	23.1	10.4	28.9	10.9	52.0	10.7
2 ЦИ Скопје 2	16.9	7.8	20.1	7.7	37.0	7.7	20.0	9.0	22.6	8.6	42.6	8.8
3 ЦИ Скопје 3	8.5	3.9	9.5	3.6	18.0	3.8	8.9	4.0	10.5	4.0	19.4	4.0
4 ЦИ Скопје 4	2.9	1.3	4.1	1.6	7.0	1.5	5.0	2.3	5.6	2.1	10.6	2.2
5 ЦИ Слободна зона Скопје	4.0	1.9	4.1	1.6	8.2	1.7	4.0	1.8	4.2	1.6	8.2	1.7
6 ЦИ Пошта Скопје	0.7	0.3	0.7	0.3	1.4	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	1.4	0.3
7 ЦИ Аеродром Скопје	6.9	3.2	7.1	2.7	13.9	2.9	8.0	3.6	7.8	3.0	15.8	3.2
8 ЦИ Блаце	4.8	2.2	7.9	3.0	12.7	2.7	5.2	2.3	11.5	4.4	16.7	3.4
9 ЦИ Тетово	2.8	1.3	3.7	1.4	6.5	1.3	2.4	1.1	3.9	1.5	6.3	1.3
Царинарница Куманово	52.2	24.0	61.4	23.5	113.6	23.7	53.8	24.2	61.3	23.2	115.1	23.7
10 ЦИ Куманово	7.2	3.3	8.7	3.3	15.9	3.3	7.9	3.5	9.3	3.5	17.2	3.5
11 ЦИ Табановце Автопат	30.8	14.2	37.8	14.5	68.6	14.3	38.0	17.1	42.5	16.1	80.5	16.5
12 ЦИ ЖС Табановце	7.6	3.5	6.6	2.5	14.3	3.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
13 ЦИ Деве Баир	6.4	2.9	8.3	3.2	14.7	3.1	8.1	3.6	9.4	3.6	17.5	3.6
Царинарница Штип	17.0	7.8	19.3	7.4	36.3	7.6	18.2	8.2	20.2	7.6	38.4	7.9
14 ЦИ Штип	11.5	5.3	13.0	5.0	24.5	5.1	12.2	5.5	13.7	5.2	25.9	5.3
15 ЦИ Делчево	4.2	1.9	5.0	1.9	9.2	1.9	4.4	2.0	4.7	1.8	9.1	1.9
16 ЦИ Велес	1.1	0.5	1.3	0.5	2.5	0.5	1.5	0.7	1.8	0.7	3.3	0.7
Царинарница Гевгелија	65.0	29.9	75.7	28.9	140.7	29.4	55.5	25.0	66.2	25.1	121.7	25.0
17 ЦИ Богородица	19.0	8.7	22.8	8.7	41.8	8.7	18.1	8.1	15.0	5.7	33.1	6.8
18 ЦИ Гевгелија	12.8	5.9	11.3	4.3	24.1	5.0	10.6	4.8	14.5	5.5	25.1	5.2
19 ЦИ Кавадарци	21.7	10.0	24.4	9.3	46.2	9.6	11.8	5.3	18.2	6.9	30.0	6.2
20 ЦИ Струмица	1.7	0.8	5.1	2.0	6.8	1.4	3.0	1.4	6.3	2.4	9.3	1.9
21 ЦИ Ново Село	3.2	1.5	3.8	1.5	7.0	1.5	3.7	1.7	4.7	1.8	8.4	1.7
22 ЦИ Дојран	6.5	3.0	8.2	3.2	14.8	3.1	8.2	3.7	7.5	2.8	15.7	3.2
Царинарница Битола	14.2	6.5	20.1	7.7	34.3	7.2	17.1	7.7	20.9	7.9	38.0	7.8
23 ЦИ Битола	3.3	1.5	3.9	1.5	7.1	1.5	4.2	1.9	3.9	1.5	8.1	1.7
24 ЦИ Мецитлија	2.8	1.3	2.7	1.0	5.5	1.2	3.6	1.6	3.3	1.2	6.9	1.4
25 ЦИ Прилеп	2.4	1.1	2.9	1.1	5.3	1.1	2.8	1.2	3.4	1.3	6.2	1.3
26 ЦИ Охрид	0.4	0.2	0.6	0.2	1.0	0.2	0.6	0.3	0.6	0.2	1.2	0.2
27 ЦИ Охрид Аеродром	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	0.3	0.1
28 ЦИ Струга	2.1	1.0	3.1	1.2	5.2	1.1	2.2	1.0	3.0	1.1	5.2	1.1
29 ЦИ Кафасан	3.2	1.5	6.8	2.6	10.0	2.1	3.8	1.7	6.4	2.4	10.2	2.1
30 ЦИ Блато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Вкупно	217.5	100.0	261.5	100.0	479.1	100.0	222.2	100.0	264.2	100.0	486.4	100.0

V.6 Наплатени приходи

Во второто тромесечие од 2016 година износот на **вкупно наплатените нето буџетски приходи при увоз/извоз и внатрешен промет** изнесува 18.206 милиони денари. Овој износ е за 8,85% повисок од наплатените 16.725 милиони денари приход во истиот период 2015 година и тоа поодделно, по видови на приходи, е прикажано во следната табела:

(во милиони денари)

Вид на приход	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно Јануари-јуни	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Царина	1.152	966	1.152	1.056	2.304	2.022
ДДВ	9.141	8.335	10.634	10.170	19.775	18.505
Акцизи	5.225	5.294	6.247	5.340	11.472	10.634
Надоместоци	157	142	173	159	330	301
Вкупно	15.675	14.737	18.206	16.725	33.881	31.462

V.6.1 Царина

Во вториот квартал во 2016 година се наплатени вкупно **1.152 милиони денари** што е за 9,11% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на царина и други царински давачки истиот период во 2015 година, кога беа наплатени вкупно 1.056 милиони денари.

V.6.2 ДДВ

Наплатените приходи по основа на **ДДВ при увоз** во вториот квартал во 2016 година изнесуваат **10.634 милиони денари** што е за 4,56% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на ДДВ во истиот период во 2015 година кога беа наплатени вкупно 10.170 милиони денари.

V.6.3 Акцизи

Наплатените приходи од **акцизи во внатрешен промет и увоз** во вториот квартал во 2016 година изнесуваат 6.247 милиони денари. Овој износ е за 16,99% повисок од наплатените приходи по основа на акцизи во истиот период 2015 година, кога беа наплатени вкупно 5.340 милиони денари.

V.6.4. Надоместоци

Наплатените приходи од **надоместоци при увоз** во вториот квартал во 2016 година изнесуваат 173 милиони денари. Овој износ е за 8,81% повисок од наплатените приходи по основа на надоместоци во истиот период во 2015 година, кога беа наплатени вкупно 159 милиони денари.

VI. КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ

Царинската управа спроведува контрола на примената на законите од аспект на наплатата на буџетските приходи, спречување на нелегална трговија и нелојална конкуренција, спречување трговија со забранета стока и финансирање тероризам, заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заштита на животната средина и културното наследство.

VI.1 Основи

Во периодот април-јуни 2016 година Царинската управа продолжи да ги унапредува системите за анализа на ризик, за царинско разузнавање, за контрола на трговските друштва, истраги и работа на специјалните единици.

Комитетот за контрола и безбедност во периодот април-јуни 2016 година одржа 3 седници на кои беа разгледани статусот на реализација на задолженијата и препораките дадени од страна на комитетот. Комитетот даде препораки меѓусебната соработка помеѓу вработените во Царинската управа и Министерството за внатрешни работи да се спроведува исклучиво согласно процедурите пропишани во „Протоколот за спроведување на меморандумот за разбирање помеѓу Министерство за внатрешни работи – Биро за јавна безбедност и Министерство за финансии – Царинска управа на Република Македонија“, управниците на царинарниците да одржуваат редовни работни состаноци со регионалните началници на гранична полиција и сите раководители на организационите единици при царинарниците во состав на Царинската управа редовно да одржуваат состаноци со раководителите на другите гранични органи со цел да придонесат за унапредување и зајакнување на меѓуинституционалната соработка.

VI.2 Унапредување на административниот капацитет

Во текот на второто тромесечие од 2016 година во Царинската управа се донесоа следните упатства:

- **Упатство за централна листа на осомничени** – со што се пропишува начинот на подготовка и користење на Централната листа на осомничени (ЦЛО)⁵ во Царинската управа. Оваа листа преку апликацијата SIM истата е достапна до организационите единици на Царинската управа.

⁵ Централната листа на осомничени (ЦЛО) претставува список на осомничени физички и правни лица и возила за кои оправдано се смета дека треба да им се посвети дополнително внимание при било каква царинска контрола.

- **Упатство за начинот и постапката на поведување, лишување од слобода и задржување на осомничено лице** – со што се уредуваат начинот и постапката на приведување, лишување од слобода и задржување на обвинетиот како мерки за обезбедување на негово присуство и за непречено водење на кривичната постапка.
- **Ново Упатство за вршење селективни контроли во царинското работење** – со што се пропишува селективниот приод базиран на анализа на ризици при спроведување на царинските контроли од страна на организационите единици на Царинската управа, со цел ефикасна и ефективна селекција и насочување на расположивите царински ресурси кон царинските пратки каде постојат повисоки ризици за неусогласеност со законските прописи и овозможување слободен проток со минимум потребно задржување на трговските активности каде не постојат ризици. Упатството е во насока на понатамошно усогласување на процесот за управување со ризици кон препораките на СЦО.
- **Процедура за распоредување на осомничено лице, лица затечени на местото на извршување на кривичното дело и граѓани** – што треба да обезбеди законито, ефикасно и правично постапување на царинските инспектори при распрашување на осомничено лице, лица затечени на местото на извршувањето на кривичното дело и граѓани, со цел да се соберат информации поврзани со извршеното кривично дело.
- **Процедура за начинот на избор на царински службеници да работат во истражни центри на Јавното обвинителство** – што ги обезбедува условите кои треба да ги исполнат царинските службеници кои се избрани да работат на определено време во истражните центри на Јавното обвинителство на Република Македонија, спроведување на внатрешен оглас и одговорностите на царинските службеници.
- **Процедура за работењето на Одделението за оперативни работи (ООР)** – што се применува со цел да се обезбеди законито, ефикасно и правилно постапување на царинските службеници од ООР при откривање на прекршоци, спроведување на постапката на издавање на мандатен платен налог, откривање на кривични дела и случаи на основано сомневање на повреда на правата од интелектуална сопственост.
- **Процедура за постапување на водич на царински пес** – што се применува со цел да се обезбеди законито, ефикасно и правилно постапување на водичите на царински пес.

VI.3 Управување со ризици

Управувањето со ризици претставува основно средство за спроведување на царинска контрола со цел поблиско профилирање и селектирање на таргетите, без

непотребно одолговлекување и оптоварување на легалната трговија, поради што оваа област е предмет на перманентно уредување и унапредување од страна на Царинската управа.

Комитетот за управување со ризик ја надгледува оперативната примена на управувањето со ризици во рамки на Царинската управа и дава оценка на резултатите од системот за управување со ризици, како и совети и насоки за потребите од едукација и организација на вработените, онаму каде што е потребно. Во текот на второто тромесечие од 2016 година своите активности ги насочи кон реализација на Акциониот план за спроведување на Стратегијата за управување со ризик за периодот 2015-2017 година што се однесува на целокупното работење на Царинската управа.

Во изминатиот период продолжија активностите во врска со реализацијата на Проектот за „Унапредување на системот за селективни контроли базирани врз анализа на ризик“ на Владата на Република Македонија, при што Царинската управа со цел понатамошно олеснување на трговијата направи дополнително редуцирање на параметрите во модулот за селективност и процентот на селекција на царински декларации по случаен избор, како и параметрите за очекувана селекција во модулот за селективност. Истото доведе до понатамошно намалување на процентот на декларации кои се доделени на „црвен“ канал (за физички преглед), односно достигната е стапка од 8%. Намален е и процентот на декларации кои се доделени на „жолт“ канал (за документарен преглед) кој изнесува 18%, а останатите декларации се селектирани на зелен канал (без контрола).

VI.4 Царинска и друга контрола

VI.4.1 Физичка царинска контрола

Физичката царинска контрола опфаќа контрола на законитоста на влез, излез и транзит на стока и патници во царинското подрачје на Република Македонија и декларирањето на видот и количината на стоката за нејзино царинење.

Со примена на системот за анализа на ризик, во текот на второто тромесечие од 2016 година, во соработка со други државни институции надлежни за контрола на примената на законите, како и врз основа на непосредна проценка на царинските службеници, физичката царинска контрола, која се реализираше со користење на разновидна опрема донирана од ЕУ и опрема донирана преку Програмата EXBS на Амбасадада на САД во Скопје, резултираше со 154 успешни наоди, при што беа опфатени стоки по 176 критериуми, меѓу кои поинтересни се прикажаните заплени и привремено задржани стоки во табелата во продолжение:

РЕЗУЛТАТИ ОД ЦАРИНСКА ФИЗИЧКА КОНТРОЛА ВО 2015 И 2016 ГОДИНА													
Вид на наод	Единица мерка	2015						2016					
		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно јануари-јуни	
		критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина
Спечување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори	Kg	7	18.31	4	0.22	11	18.53	10	4.586	8	28.062	18	32.65
Спечување нелегална трговија со оружје и распрскувачки материји и предмет	литри							0	0.060	0	0.007	0	0
Заштита на културното наследство	Парче	4	184	3	2399	7	2583	5	529	3	125182	8	125,711
Спечување на нелегална трговија со живи животни	Парче	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Спечување илегална имиграција	Парче	2	10	0	0	2	10	0	0	1	1	1	1
Спечување незаконит пренесување на готови пари и хартии од вредност (илјади евра)	Лица	16	198	15	1182	31	1380	17	221	6	143	23	364
Спечување неовластено тргување со лекови и медицински помагала	Евра	22	330	20	128	42	458	21	136	17	785	38	921
Спечување неовластена трговија со прехранбени производи	Парче	5	5200	5	6835	10	12035	4	4850	4	4120	8	8,970
	Kg	0	10	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0
	Kg	8	6540	16	57	24	6597	8	872	11	186	19	1,058
	литри	2	469	0	1188	2	1657	0	446	0	149	0	595
	парче	0	144	0	4767	0	4911	0	40	0	876	0	916
Спечување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи (илјади парчиња)	Парче	18	131	25	170	43	301	21	87	16	122	37	209
Спечување забранета употреба на екстра лесно гориво	Kg	0	46.50	0	56.00	0	102.50	0.00	1,864	0	34	0	1,898
Спечување нелегална трговија со облека, модни дотатоци, текстилни производи, репроматеријали	Парче	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Парче	40	8954	24	8569	64	17523	24	9159	25	7121	49	16,280
	Kg	0	201.00	0	0	0	201	0.00	1,492	0	139	0	1,631
	ролни	0	0.00	0	0.00	0	0	0.00	152	0	0	0	152
	m	0	11200.00	0	0	0	11200	0.00	2,148	0	0	0	2,148
Спечување нелегална трговија со бижутерија, галантерија и предмети и накит од благородни метали	Парче	20	6622	9	2070	29	8692	6	489	6	562	12	1,051
	Kg	0	2.227	0	1	0	2.91	0.000	39	0	0	0	39
Спечување нелегална трговија со козметика, парфеми, средства за хигиена и сл.	Парче	7	6160	6	418	13	6578	3	316	4	1462	7	1,778
				0	4	0	4	0	0	0	0	0	0
Спечување нелегална трговија со други видови стоки	Парче	81	22602	113	121514	194	144116	81	28353	74	39336	155	67,689
	m	0	0	0	300	0	300	0	14	0	0	0	14
	Kg	0	3318	0	63	0	3381	0	215	0	0	0	215
	литри	0	30	0	370	0	400	0	0	0	0	0	0
ВКУПНО КРИТЕРИУМ		233		240		473		200		176		376	

Според бројот на акции и количината на привремено задржани и заплениети предмети, евидентно е дека и покрај интензивните акции и резултати од акциите за спечување нелегална трговија со наркотички дроги, нелегалната трговија се манифестира и со обиди за шверц и криумчарење на мали пратки на производи за широка потрошувачка што сеуште подлежат на увозни давачки.

Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори

Во второто тромесечие од 2016 година спречени се 8 обиди на шверц на наркотични дроги со вкупна тежина од околу 28 килограми (7 милилитри масло со канабис, 22 семки на канабис, 28.012 грама марихуана и 1 грам магична печурка).

На граничниот премин Богородица при излез од државата заплени се 64 грама марихуана.

Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи

Во второто тромесечие од 2016 година спречени се 21 обиди на шверц на околу 122 илјада парчиња цигари и 34 килограми тутун.

На граничниот премин Деве Баир при излез од државата откриени се непријавени 19.000 парчиња цигари.

На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при излез од државата откриени се непријавени 17.830 парчиња цигари.

Спречување нелегален пренос на готови пари и хартии од вредност

Во второто тромесечие од 2016 година спречени се 17 обиди на шверц на готови пари и тоа: 72.200 евра, 48.300 швајцарски франци и 2.197.846 турски лири во чекови во противвредност од 667.000 евра.

На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при влез во државата откриени се и одземени 2.197.846 турски лири во чекови или во противвредност 667.000 евра.

На граничниот премин Табановце при излез од државата откриени се и одземени 2.500 евра.

Спречување нелегална трговија со лекови и медицински помагала

Во второто тромесечие од 2016 година спречени се 4 обиди на шверц на 4.120 парчиња разни видови на лекови, медицински материјали и помагала.

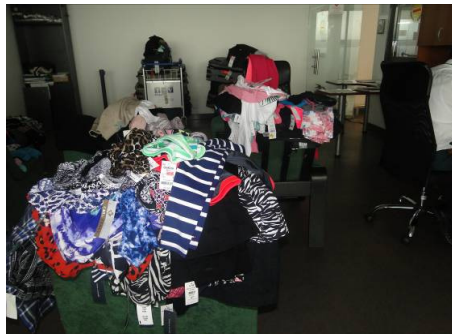
На граничниот премин Блаце при излез од државата при детална контрола на возило откриени се 687 парчиња разни видови лекови.

Спречување нелегална трговија со облека, модни додатоци, текстилни производи, репроматеријали

Во второто тромесечие од 2016 година беа спречени 25 обиди на шверц на 7.120 парчиња готови текстилни производи 139 килограми репроматеријали.

На Граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при влез во државата се пронајдени и привремено задржани 127 парчиња готови текстилни производи.

При детална контрола на возило при влез на Граничниот премин Блаце се пронајдени и привремено задржани 59 парчиња спортска опрема.

Спречување нелегална трговија со други видови стока

Во второто тромесечие од 2016 година спречени се 74 обиди на шверц на разна стока (39.336 парчиња).

На граничниот премин Блаце при влез во државата биле откриени непријавени 219 парчиња нивелатори за плочки.

Контрола на акцизни стоки во внатрешен промет

Во текот на второто тромесечие од 2016 година Царинската управа, согласно своите надлежности кои што произлегуваат од Законот за акцизите, заедно со Управата за јавни приходи, согласно нејзините надлежности кои што произлегуваат од Законот за регистрирање на готовински плаќања, изврши контрола на обележување и употреба на контролни марки – бандероли во малопродажните и угостителски објекти кои вршат промет со акцизни добра. При

контролата во повеќе објекти (кафе барови, ресторани, маркети, пазари и продавници) во повеќе градови ширум државата во 9 случаи откриена е незаконска продажба на алкохолни пијалоци и тутун.

Контрола на управувањето со странски возила и јавен превоз

Поради непочитување на прописите за управување со странски моторни возила во Република Македонија, во второто тромесечие од 2016 година, Царинската управа привремено задржа 24 моторни возила, од кои 23 патнички моторни возила и 1 моторцикл.

Во истиот период во 2015 година Царинската управа привремено задржала 74 моторни возила, од кои 73 патнички моторни возила и 1 моторцикл.

Царинската управа самостојно и во соработка со Државниот инспекторат за транспорт, во второто тромесечие од 2016 година откри 1 случај на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници.

Во истиот период во 2015 година биле откриени 9 случаи на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници и стоки, при што биле изречени 8 глоби и издадени 5 решенија за забрана за влез или излез од Република Македонија.

VI.4.2 Документарна царинска контрола

Документарната царинска контрола представува контрола на соодветноста на царинските и други документи за царинско постапување согласно регулативата. Оваа контрола се врши при увоз, извоз, транзит и привремен увоз на правни лица и нивните управители, но се однесува и на физички лица, без оглед дали станува збор за резиденти или за нерезиденти.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во текот на второто тромесечие од 2016 година, во 10.958 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика, од кои 10.588 случаи се однесуваат на невалидни, фалсификувани и други несоодветни документи со цел прикажување пониска царинска вредност за пресметка на увозни давачки, 150 случаи на невалидни сертификати за преференцијално потекло на стоките со цел избегнување плаќање на увозни давачки, 178 случаи на несоодветно распоредување во тарифни ознаки со помали увозни давачки и 41 случај на презентирање други видови несоодветни документи за избегнување плаќање на увозни давачки или мерки на трговската политика.

РЕЗУЛТАТИ ОД ДОКУМЕНТАРНА ЦАРИНСКА КОНТРОЛА ВО 2015-2016 ГОДИНА								
Вид на документ			Фактури (пониска вредност)	Сертификати за преференцијално потекло	Несоодветно тарифно распоредување на стоката	Други документи за пресметка на увозни давачки	Други видови невалидни документи	Вкупно
2015	Прв квартал	Невалидни	2,969	151	143	15	2	3,280
		Фалсификат	0	1	0	13	0	14
		Други	2,538	38	37	2	0	2,615
		Вкупно	5,507	190	180	30	2	5,909
	Втор квартал	Невалидни	3,850	111	139	12	0	4,112
		Фалсификат	0	0	0	9	0	9
		Други	3,271	34	46	1	24	3,376
		Вкупно	7,121	145	185	22	24	7,497
	Вкупно јануари-јуни	Невалидни	6,819	262	282	27	2	7,392
		Фалсификат	0	1	0	22	0	23
		Други	5,809	72	83	3	24	5,991
		Вкупно	12,628	335	365	52	26	13,406
2016	Прв квартал	Невалидни	3,790	104	145	31	1	4,071
		Фалсификат	0	0	3	0	0	3
		Други	4,281	22	50	0	0	4,353
		Вкупно	8,071	126	198	31	1	8,427
	Втор квартал	Невалидни	5,286	126	139	39	0	5,590
		Фалсификат	2	1	0	1	0	4
		Други	5,300	23	39	1	1	5,364
		Вкупно	10,588	150	178	41	1	10,958
	Вкупно јануари-јуни	Невалидни	9,076	230	284	70	1	9,661
		Фалсификат	2	1	3	1	0	7
		Други	9,581	45	89	1	1	9,717
		Вкупно	18,659	276	376	72	2	19,385

Најголем број од невалидните и фалсификувани документи за царинска вредност се однесуваат на употребувани патнички моторни возила, додека останатите се однесуваат на разновидна друга стока.

Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 332 милиони денари на име увозни давачки.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во истиот период во 2015 година, во 7.497 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика. Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 215 милиони денари на име увозни давачки.

VI.4.3 Пријавени девизи

На граничните премини во Република Македонија, во второто тромесечие од 2016 година вкупно се пријавени девизни средства во противредност на 2.813.284 евра, сите на влез во Република Македонија.

Во вкупно пријавените девизни средства има 2.387.570 евра, 170.900 швајцарски франци, 188.200 американски долари, 50.000 британски фунти, 305.000 норвешки круни и 104.370 шведски круни.

Во однос на царинските испостави, најмногу девизни средства се пријавени на ЦИ Богородица (противредност на 1.005.098 евра или 35,73% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Блаце (противредност на 652.310 евра или 23,19% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Аеродром „Александар Велики“ Скопје (противредност на 553.703 евра или 19,68% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Табановце автопат (противредност на 151.341 евра или 5,38% од вкупно пријавените девизни средства) и ЦИ Блато (противредност на 147.161 евра или 5,23% од вкупно пријавените девизни средства).

Во второто тромесечие од 2016 година пријавени се за 13,74% повеќе девизни средства во однос на првото тромесечие од 2016 година, а за 16,24% помалку девизни средства во однос на второто тромесечие во 2015 година.

VI.4.4 Царинска лабораторија

Во второто тромесечие од 2016 година, во Царинската лабораторија за анализа се примени **105 мостри**. Најголем дел од мострите се однесуваат на производи од нафта и нафтени деривати, производи на прехранбена индустрија и други производи од хемиска индустрија.

Притоа, од вкупно анализираните 105 мостри, во 35 случаи (33,33% од сите случаи) е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака, од кои кај 11 случаи промената е извршена врз основа на лабораториска анализа, а кај останатите 24 случаи промената е извршена врз основа на техничка документација.

Несоодветното тарифно распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

Во вториот квартал од 2015 година во лабораторијата биле примени 138 мостри, од кои најголем дел се однесувале на производи од нафта и нафтени деривати, производи од прехранбена индустрија и други производи од хемиска индустрија. Притоа во 30 случаи (22% од сите случаи), од кои 22 врз основа на анализа на техничка документација и 8 врз основа на лабораториска анализа, е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака или имало непочитување на мерките на трговска политика. Несоодветното распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

VI.4.5 Резултати од постцаринска контрола

Постцаринската контрола опфаќа контрола кај трговските друштва после спроведено царинење, како и надзор на иматели на одобренија за царински постапки со економски ефект, одобренија за поедноставени царински постапки, акцизни дозволи и др.

Во второто тромесечие од 2016 година Одделението за контрола на трговски друштва изврши 30 контроли на трговски друштва на податоците за увоз, поедноставени постапки, одобрен извозник и проверки на докази за преференцијално потекло, при што откри 17 случаи на обиди за избегнување плаќање на увозни давачки во вкупен износ од 3.788.593 денари и 3 случаи на непридржување кон обврските од издадено одобрение за одобрен извозник. Обидите за избегнување увозни давачки се однесуваат на погрешно распоредување по царинската номенклатура, непријавени транспортни трошоци, неправилна примена на преференцијално потекло и пресметан ДДВ по помала стапка од законски пропишаната.

При извршени 16 контроли на постапки за увоз за облагородување и царинско складирање не се откриени неправилности.

При извршени 11 контроли на иматели на акцизни дозволи и корисници на ТНГ откриени се 3 случаи на обиди за избегнување на акцизни давачки во износ од 19.949 денари и 1 барање за враќање на платена акциза на повисок износ од законски предвидениот.

При извршени 3 контроли на регистрирани трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување на горивата откриени се 3 случаи на непридржување на обврските утврдени со член 31-а од Законот за акцизите. За откриените прекршоци ќе се спроведе соодветна прекршочна постапка.

Во истиот период во 2015 година извршени се 244 контроли на трговски друштва по разни основи.

РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛА НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО 2015 и 2016 ГОДИНА						
Вид на контрола	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно јануари-јуни
Контрола на трговски друштва	27	21	48	18	5	23
Контрола на иматели на акцизни одобренија	17	14	31	30	10	40
Контрола на иматели на одобренија за увоз за облагородување	59	66	125	51	21	72
Контрола на иматели на одобрени за царинско складирање и ППЧ	44	55	99	46	15	61
Контрола на иматели на други одобренија со економски ефект	5	2	7	1	1	2
Контрола на поедноставени царински постапки	83	81	164	336	124	460
Контрола на иматели на одобренија за царинско застапување	0	3	3	0	0	0
Контрола на иматели на други одобренија	3	2	5	7	4	11
Вкупно	238	244	482	489	180	669

VI.4.6 Преземени правни мерки за откриените неправилности

Покрај непосредно наложување (со записник) на плаќање на поголеми износи на увозни давачки и одземањето на царински и акцизни одобренија, за утврдените неправилности Царинската управа донесува управни решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки и поднесува прекршочни и кривични пријави.

VI.4.7 Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки

Во второто тромесечие од 2016 година на име **дополнителна наплата на увозни давачки и ДДВ** Царинската управа донесе 213 решенија, на вкупен износ од 16,62 милиони денари, од кои:

- 47 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 3,25 милиони денари поради несоодветно распоредување на стоката во тарифна ознака со пониски (или нула) стапки на увозни давачки;
- 9 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 2,18 милиони денари поради декларирана пониска вредност на стоката како основица за пресметка на увозните давачки, утврдено со проверка на фактури и други документи за царинска вредност во царинските служби на извозникот;
- 39 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 1,08 милиони денари поради невалидни докази за преференцијално потекло на стоката, врз основа на проверка во царинските служби на извозникот;
- 118 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 10,10 милиони денари по други основи и тоа измена на податоци во царински декларации;

Во истиот период во 2015 година Царинската управа донесе вкупно 627 решенија за дополнителна наплата на јавни давачки во вкупен износ од околу 16,8 милиони денари.

VI.4.8 Кривични пријави

Во второто тромесечие од 2016 година Царинската управа поднесе **19 кривични пријави** против **21 физичко лице** и **8 правни лица**.

Во второто тромесечие од 2016 година поради поради недозволено тргување со наркотички дроги беа поднесени 4 кривични пријави против 4 физички лица. Поради недозволено тргување со оружје и распрскувачки материјали беше поднесена 1 кривична пријава против 1 физичко лице. Поради криумчарење на бунди и телевизори беа поднесени 2 кривични пријави против 2 физички лица. Поради неовластен увоз на производи што се предмет на заштита на правата од индустриска сопственост поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица и 2 правни лица. Пореди фалсификување на исправи поднесени се 6 кривични пријави против 7 физички лица и 2 правни лица. Пореди царинска измама поднесени се 4 кривични пријави против 5 физички лица и 4 правни лица.

Во второто тромесечие минатата 2015 година Царинската управа поднесе 27 кривични пријави против 30 физички и 18 правни лица.

VI.4.9 Царински, девизни и акцизни прекршоци

Во второто тромесечие од 2016 година се поднесени **173 прекршочни пријави** од кои 145 за сторен царински прекршок, 19 за сторен девизен прекршок и 9 за сторен акцизен прекршок. Од вкупно поднесени прекршочни пријави 152 се однесуваат на физички, а 21 на правни лица. Во истиот период во 2015 година до Одделението за прекршоци на Царинската управа се доставени 329 прекршочни пријави од кои 292 за сторен царински прекршок, 22 за сторен девизен прекршок и 15 за сторен акцизен прекршок против 168 физички лица и 161 правно лице.

Во второто тромесечие од 2016 година се решени **196 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им се изречени глоби во износ од околу 17,9 милиони денари.

Во второто тромесечие од 2015 година беа решени **248 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им се изречени глоби во износ од околу 14,1 милиони денари.

Во второто тромесечие од 2016 година се изречени **497 мандатни казни** против 349 физички лица и 148 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 4,76 милиони денари.

Во истиот период во 2015 година беа изречени 868 мандатни казни против 385 физички лица и 483 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 11,1 милиони денари.

VI.5 Учество во меѓународни активности

Во второто тромесечие од 2016 година Царинската управа зеде учество во:

- Меѓународен проект **„Global Shield“**, организиран од Светската царинска организација, за увоз и извоз на хемикалии и други производи што може да се користат за производство на експлозиви и експлозивни направи.
- Меѓународна операција **„Pangea IX“**, организирана од Организациониот комитет составен од здравствени агенции и агенции за спроведување на законот од Канада, Франција, Ирска, Велика Британија и Соединетите Американски Држави, Еуропол, Интерпол и СЦО, меѓународните форуми PFIPC⁶ – Постојан форум за меѓународен фармацевтски криминал и WGEO⁷ – Работна група на офицери за спроведување на законот, како и институтот PSI⁸ – Институт за фармацевтска заштита, а фокусирана на идентификување и спречување на интернет-продажбата на фалсификувани и нелегални лекови. Учесници во операцијата се земјите членки на Интерпол и СЦО.
- Меѓународна операција **„Gryphon II“**, фокусирана на борба против илегална трговија со тутун и тутунски производи, организирана од СЦО.
- Меѓународна операција **„Balkan trigger“**, организирана од Интерпол, а насочена против нелегалната трговија со огнено оружје, муниција и радиоактивен материјал.
- **Работилницата за зајакнување на соработката меѓу полицијата и царината во борба против криумчарењето на дрога**, во рамки на Работната група за откривање и спречување на трговија со дрога на SELEC⁹ – Центар за спроведување на законите во Југоисточна Европа, одржана во Букурешт, Романија.
- **Конференција за зголемување на безбедноста на земјите од Западен Балкан од транснационалните закани од конфликтот на Блискиот Исток и Северна Африка**, одржана во Министерство за надворешни работи на Република Македонија во Скопје, а организирана од Министерството за надворешни работи во соработка со Европскиот

⁶ PFIPC – Permanent Forum on International Pharmaceutical Crime

⁷ WGEO - Working Group of Enforcement Officers

⁸ PSI - Pharmaceutical Security Institute

⁹ SELEC – South European Law Enforcement Center

центар за безбедносни студии Џорџ К. Маршал - Гармишпартенкирхен и Алумни Асоцијацијата – Маршал центар од Скопје, на која учествуваа претставници од сите институции како и високи претставници од државниот врв и од амбасадите на САД и Германија.

Во второто тромесечие од 2016 година Царинската управа внесе во CEN¹⁰ базата податоци за 21 заплена, достави 19 информации за заплена стока до SELEC центарот и достави 1 информација за заплена на дрога до ZKA¹¹ Балкан инфо.

VI.6 Заштита на права од интелектуална сопственост

Во второто тромесечие од 2016 година бројот на регистрирани царински службеници – корисници на IPM (Interfaced Public Member) платформата на СИО изнесува 545 од кои 5 се активни корисници кои оствариле 32 пристапи до апликацијата. Апликацијата претставува средство за ефикасно препознавање на оригиналноста на производите, како и за ефективно откривање и докажување на фалсификувани трговски марки.

¹⁰ CEN – Customs Enforcement Network (Царинска мрежа на податоци за спречување на криминалот)

¹¹ ZKA – Zollkriminalamt (Царинско истражно биро на Германија)

VII. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА

VII.1 Односи со јавноста

Транспарентно и професионално информирање и комуникација претставува клучен елемент за промовирање на акциите, вредностите и целите на Царинската управа во јавноста и градење на позитивен институционален имиџ. Во таа насока, во текот на второто тромесечие од 2016 година објавени се 38 соопштенија за активностите на Царинската управа, воведените новитети во работењето, откриените неправилности поврзани со непријавена и фалсификувана стока, како и царински измами.

VII.1.1 Позначајни настани

Одбележан 14 април – Денот на царинската управа

На 14 април 2016 година, Царинската управа на Република Македонија одбележа 24 години од своето постоење како самостоен државен орган. По тој повод, во амфитеатарот на Царинската управа се одржа традиционалната свечена церемонија на која присуствуваа високи претставници на државата, Владата, министерствата, дипломатскиот кор, претставници на науката и бизнис заедницата, колегиумот на Царинската управа и други соработници и пријатели на Царинската управа.

Честитки до царинските службеници упати г-ѓа Наташа Радеска Крстевска, директор на Царинската управа која ги презентираше остварените резултати и активностите на Царинската управа од минатата година. Во рамки на одбележување на царинскиот празник, успешно беше организирана крводарителска акција на која својата хуманост ја покажаа 127 царински службеници. Покрај тоа, на сопствена иницијатива царинските службеници успешно организираа и учествуваа во акција за донирање на хуманитарна помош во храна и хигиенски производи за 13 социјално загрозени семејства. Традиционално, на денот на Царината беше искажана благодарност на институции и поединци кои со својата работа дадоа придонес за успешната работа на Царинската управа и поддршка на реформите во царинското работење. Од името на Царинската управа, директорот додели признанија во вид на плакета и пофалница на царинските службеници и компании со кои соработува Царинската управа за постигнати исклучителни резултати во работењето, со што придонесуваат кон порационално, поефикасно и поквалитетно работење на Царинската управа.

Одржана работилница за управување со ризик

Во периодот од 10 до 12 мај 2016 година, во Регионалниот тренинг центар на Светската царинска организација во Скопје, Царинската управа, во соработка со СЦО и Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, организираше работилница за управување со ризик.

Целта на оваа работилница, на која учествуваа царински службеници од Македонија, Албанија, Србија и Црна Гора беше подобрување на програмите за овластените економски оператори, размена на мислења, искуства и најдобри практики. Работилницата беше фокусирана на оперативните аспекти на управувањето со ризикот со цел нагласување на улогата на операциите на терен, аспектите на употребата на претходна информација во врска со економските оператори и нивните операции и др.

Промовирана кампањата „Не за нелегални алкохолни пијалоци“

На 16 мај 2016 година во Царинската управа се одржа прес-конференција која имаше за цел презентација на резултатите од контролите на акцизни добра во малопродажба, промоција а на споткој ги презентира надлежностите на Царинската управа, како и промоција на јавната кампања „Не за нелегални алкохолни пијалоци“.

Една од задачите на Царинската управа е контрола на акцизите. Уште од 2010 година во надлежност на Царинската управа е целосното управување со акцизите при увоз и при внатрешен промет.. Од мај 2015 година до мај 2016 година беа извршени околу 500 контроли, при што беа откриени 102 прекршоци и заплени над 4.000 литри алкохолни пијалоци, 14 килограми режан тутун и 140 кутии цигари. Со цел да се подигне јавната свест за потенцијалниот ризик од консумирањето на нелегален алкохол, Царинската управа започна со спроведување на јавна кампања „Не за нелегални алкохолни пијалоци“, за што беа изработени информативни брошури. Во брошурите се укажува на причините зошто не треба да се купуваат и консумираат нелегални алкохолни пијалоци, пред

сè од здравствени причини. Во брошурите се наведува зошто, каде и како се произведува и продава нелегален алкохол, кои се ризиците од консумирање, како да се препознае нелегално произведен алкохол и каде да се пријави нелегална продажба.

Обука за управување со чамци

Царинската управа на Република Македонија во соработка со Програмата за контрола на извозот и гранична безбедност (EXBS) при Амбасадата на САД во Скопје, во период од 16 до 26 мај 2016 година, во Охрид одржа напредна обука за управување со чамци, како продолжение на основната обука за управување со чамци која се одржа во текот на минатата година.

Напредната обука за управување со чамци беше наменета за гранични полицајци и царински службеници што работат на езерски патролни активности. Покрај претставниците од Македонија, учесници на обуката беа и претставници од Албанија и Косово. Покрај теоретските предавања, дел од обуката се реализираше и практично – со пловидба, обука за координација на тимот, како и техники за управување со ризик. Целта на оваа обука беше развивање на програмата за мали чамци преку користење на националните капацитети. Преку оваа обука учесниците се здобија со знаење за функционирање на радарот, електронска навигација со користење на ГПС уред на означена мапа плотер, планирање и извршување на шеми за потрага/пребарување и напредни вештини за управување со мали чамци.

Акредитиран комуникациско-информатички систем на Царинската управа

По успешното завршување на процесот за безбедносна акредитација на комуникациско - информатичкиот систем на Царинската управа за класифицирани информации, на 24 јуни 2016 година на Царинската управа на Република Македонија ѝ беше доделен Сертификат за безбедност од страна на претставници на Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации. Со ова Царинската управа на Република Македонија се здоби со единствен акредитиран комуникациско-информатички систем кој се користи за создавање и обработка на класифицирани информации.

Царинската управа доби опрема вредна 52,5 илјади американски долари

Програмата EXBS на Амбасадата на САД во Република Македонија, на Царинската управа на Република Македонија ѝ врати опрема – 5 видеооскопски инспекциски системи наменети за спречување на незаконско тргување со стоки, во вредност од 52.494,72 американски долари.

Станува збор за опрема која се користи во секојдневното работење на царинските службеници и значително придонесува за остварување на добри резултати во борбата против прекуграничниот криминал. Амбасадата на САД преку Програмата EXBS во изминатите десетина години на Царинската управа ѝ донираше оперативна опрема во вредност од околу 2 милиони американски долари, заедно со обуки за користење на опремата, кои имаат за цел да го унапредат целокупното царинско работење и да придонесат за постигнување на подобри резултати, во насока на олеснување на меѓународната трговија и безбедноста на општеството.

Официјално одбележано завршувањето на Твининг проектот со словенечката Финансиска управа финансиран од ЕУ

На 17 мај 2016 година, во просториите на Инфо центарот на Европска Унија се одржа завршен настан за Твининг проектот „Завршување на постапката за пристапување кон Конвенцијата за Заеднички транзитни постапки и Конвенцијата за поедноставување на формалностите во трговијата со стока“.

Проектот се имплементираше 21 месец, со стручна помош од Финансиската управа на Република Словенија, со финансиска конструкција од 947 илјади евра, од кои околу 900 илјади евра се средства финансирани од страна на Европската унија, додека останатите (околу 47 илјади евра) се национално кофинансирање обезбедено од страна на Владата на Република Македонија. Основната цел на проектот беше доближување на начинот на спроведување на царинските постапки во Република Македонија кон европските стандарди и најдобрите практики. Со негова поддршка Царинската управа на Република Македонија на 1 јули 2015 година стана дел од заедничкиот транзитен систем на ЕУ.

Конференција на директорите на царинските управи од Европскиот регион на СЦО

Во периодот од 19 до 20 мај 2016 година, директорката на Царинската управа на Република Македонија учествуваше на Конференцијата на директорите на царинските управи од Европскиот регион во организација на Светската царинска организација (СЦО), што се одржа во Астана – Казахстан.

Главен акцент на Конференцијата беше ставен на ИТ системите чија употреба води кон прогресивен напредок и придонесува за поголема ефективност и ефикасност во работењето и олеснување на трговијата, транспортот и современата размена на информации, со цел да се поттикне развојот на царинските служби на полето на информатичко-комуникациските технологии и иновациите.

Покрај ова, теми на разгледување беа и прашања околу управување со СЦО, соработка во областа на царината и оданочувањето, како и Договорот за олеснување на трговијата на Светската трговска организација. Споредувајќи ги досегашните достигнувања и дискутирајќи ги претстојните чекори, царинските

управи заеднички дефинираа насоки за идно заедничко делување во рамки на организацијата.

Делегација на Царинската управа на регионална работилница за примена на Спогодбата за олеснување на трговијата

Делегација од Царинска управа на Република Македонија учествуваше на Втората регионална работилница за примена на Спогодбата за олеснување на трговијата која се одржа од 1 до 3 јуни 2016 година, во Стокхолм, Шведска.

Целта на работилницата беше земјите членки на Светската трговска организација од регионот на Европа поблиску да се запознаат со состојбата околу ратификацијата и спроведувањето на одредбите од спогодбата, како и да се утврдат идните насоки на дејствување. Согласно одредбите од спогодбата, за истата да стапи на сила треба да биде ратификувана од две третини од вкупниот број на земјите членки. На работилницата беше потенцирана потребата од тесна соработка и координација помеѓу земјите членки на Светската трговска организација, помеѓу царинските администрации, но исто така и на национално ниво помеѓу сите државни институции кои имаат надлежности во меѓународната трговија и приватниот сектор.

Одржана работилница за анализа на ризик во транзитна постапка

Царинската управа на Република Македонија, преку инструментот за претпристапна помош TAIEХ, на 7 и 8 јуни 2016 година во Скопје организираше Работилница за царински постапки за анализа на ризик во транзитна постапка. Работилницата на која посебен акцент беше ставен на анализа и проценка на ризик во транзитната постапка, овозможи и размена на информации во врска со предизвиците, можностите и примена на соодветни техники поврзани со таргетирање и селекција на пратки во заедничка транзитна постапка. Во реализацијата на работилницата се вклучени експерти од царинските служби на Македонија, Романија, Словенија, Австрија, Унгарија и Полска, а учествуваа претставници од царинските служби на Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Црна Гора, Србија, Турција и Македонија.

Билатерална средба помеѓу царинските администрации на Македонија и Албанија

На 16 јуни 2016 година во Поградец, Република Албанија, се одржа билатерална средба помеѓу Царинските управи на Република Македонија и Република Албанија. Делегациите беа предводени од директорите на двете служби.

Состанокот се одржа во насока на зајакнување на соработката помеѓу двете земји, воспоставена во рамките на Спогодбата за билатерална соработка помеѓу Република Албанија и Република Македонија за взаемна помош и соработка помеѓу царинските органи. Теми на дискусија на состанокот беа унапредување на електронската размена на царински податоци со цел спречување на царински измами во двете земји, унапредување на соработката помеѓу царинските службеници на оперативнo ниво при вршењето на тековното царинско работење, координирање на активностите помеѓу Царините на двете земји во насока на олеснување на трговијата и безбедноста и меѓусебна соработка помеѓу Службите при имплементирање на современите компјутерски системи. Претставниците на двете администрации изразија задоволство од досегашната соработка и заинтересираност за организирање на нови активности и размена на искуства што ќе биде од полза за двете страни.

Делегација на Царинска управа на конференција за SEED – систем за електронска размена на податоци

Делегација на Царинската управа на Република Македонија предводена од директорот на управата, на 22 јуни 2016 година во Трст, Италија, учествуваше на финална конференција за Системот за електронска размена на податоци (SEED Maintenance II Project), на која присуствуваа генералните директори и високи претставници од Царинските управи од регионот и релевантни претставници на Европската Комисија.

Проектот SEED Maintenance II project, финансиран од Европската Комисија и предводен од Царинската Администрација на Република Италија, завршува на 15 јули 2016 година. Апликацијата за системска размена на податоци е наменета за размена на податоци по електронски пат помеѓу царински администрации на две соседни држави во реално време и има огромно значење при секојдневното работење на царинските службеници од граничните премини за превенција на шверц, криумчарење, корупција и осигурување на точна пресметка и наплата на увозните давачки. За време на конференцијата, на тркалезни маси, се евалуираа резултатите од проектот постигнати во претходните години, а беше претставена и можноста за обезбедување на средства за поддршка и продолжување на одржувањето на SEED апликацијата во иднина преку Нов SEED проект за одржување и развој¹². Во оваа прилика директорот на Царинска управа на Република Македонија ги презентираше досега постигнатите резултати и развојот на апликацијата во Република Македонија и укажа на дел од идните предизвици со кои ќе треба да се соочи новиот проект за одржување и развој на Системот за електронска размена на податоци.

Делегација на Генералната царинска администрација на НР Кина во посета на Царинската управа на Република Македонија

На 24 јуни 2016 година во Скопје се одржа билатерална средба помеѓу Царинските управи на Република Македонија и Народна Република Кина. Состанокот на делегациите предводени од г-дин Лу Бин, заменик министер на кинеската царина и директорот г-ѓа Наташа Радеска Крстевска се одржа во насока на зајакнување на соработката помеѓу двете царински служби, воспоставена во рамки на Рамковниот договор за соработка во олеснувањето на царинењето помеѓу Царинските служби на Кина, Унгарија, Србија и Македонија, потпишан во декември 2014 година. На состанокот се дискутираше за имплементацијата и постигнатите резултати од Рамковниот договор за соработка во олеснување на царинењето и можностите за продлабочување на соработката на повеќе полиња, меѓу кои и полето на царинска контрола и истраги, градењето на оперативните и институционалните капацитети, како и можноста за склучување на билатерална Спогодба за взаемна царинска соработка. Беше нагласена потребата за успешна соработка помеѓу царинските служби, со цел зголемување на ефикасноста на контролите и истовремено олеснување на трговијата преку заеднички стремеж да се отстранат бариерите за трговија и подобрување на царинските процедури. Заедничка соработка и меѓусебна размена на информации, искуства и најдобри практики значително придонесува за усогласување на царинските постапки, подобрување на прекуграничната размена на стоки и води во насока на

¹² New project SEED Maintenance and development

постигнување на целите на СЦО и на Договорот за олеснување на трговијата на Светската трговска организација.

Потпишан протокол за заеднички царински процедури на железничкиот граничен премин Табановце

На 27 јуни 2016 година во Белград, Србија, директорите на Царинските управи на Република Македонија и Република Србија, потпишаа Протокол за спроведување на Спогодбата помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Србија за утврдување на граничните процедури за железничкиот граничен премин Табановце – Прешево.

Протоколот претставува продолжение на царинската соработка на ново поле на заедничко делување во спроведувањето на граничните процедури. Истиот претставува подготовка за операционализација на Спогодбата помеѓу Владите на Република Македонија и Република Србија за утврдување на граничните процедури за железничкиот граничен премин Табановце – Прешево со која се предвидува заедничко вршење на царинските контроли на едно место од страна на двата органа истовремено, при единствено запирање на возовите за гранична контрола, со што се дава придонес кон забрзувањето на железничкиот сообраќај помеѓу двете држави, а воедно се обезбедува заштеда на средства за сите учесници во овој вид на сообраќај.

VII.1.2 Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер

Во второто тромесечие од 2016 година Граѓанскиот дневник на интернет страната на Царинската управа **е посетен 576 пати** и е одговорено на 1 прашање упатено до граѓански дневник.

VII.1.3 Интернет и интранет

Во второто тромесечие од 2016 година страницата е посетена од вкупно 43.565 корисници. Од страна на корисниците во овој период се испратени 232 прашања, жалби и сугестии. До денес е одговорено на 106 прашања.

Во второто тромесечие од 2016 година на интернет страницата се објавени 88 содржини на македонски, 40 на англиски и 3 на албански јазик. Во второто

тримесечие од 2015 година на интернет страницата биле објавени 110 содржини на македонски и 36 на англиски јазик.

Во второто тримесечие од 2016 година страницата е посетена 471.232 пати. Најпосетени се рубриците: „Вести“ (282.807 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS“ (21.916 посети), „Царинска тарифа“ (7.480 посети), „Најчесто поставувани прашања“ (6.064 посети), „Интерактивна мапа“ (3.246 посети), „Контакти“ (7.062 посети) и „Царински закон“ (2.815 посети).

Во второто тримесечие од 2015 година страницата била посетена 462.729 пати. Најпосетени биле рубриците: „Вести“ (270.589 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS“ (22.756 посети), „Царинска тарифа“ (9.699 посети), „Најчесто поставувани прашања“ (6.612 посети), „Интерактивна мапа“ (4.047 посети), „Контакти“ (6.980 посети) и „Царински закон“ (4.291 посета).

На интранет порталот на Царинската управа во вторио квартал во 2016 година објавени се 313 информации, притоа се остварени над 33 илјади посети од 3.408 корисници.

На интранет порталот на Царинската управа во второто тримесечие од 2015 биле објавени 269 информации, а притоа биле остварени над 34 илјади посети од 3.407 корисници.

VII.1.4. Отворена царинска телефонска линија (197)

На отворената царинска телефонска линија (197) за периодот април-јуни 2016 година добиени се вкупно 2.231 повик или во просек 24 повици на ден и тоа: „А“ класа¹³ – вкупно 4 повици, „Б“ класа¹⁴ – вкупно 8 повици, „С“ класа¹⁵ – вкупно 250 повици и „Ј“ класа¹⁶ – вкупно 5 повици. Најголемиот дел од повиците се однесуваат на прашања поврзани со функционирањето и состојбата на граничните и внатрешните царински испостави, како и на спроведувањето на поодделни царински постапки. Како резултат на процесирање на добиените повици на отворената царинска линија, извршени се контроли од страна на граничните и внатрешните царинските испостави, како и од мобилните тимови, додека од страна на соодветните служби извршена е обработка, анализа и истрага од доменот на нивното работење.

¹³ „А“ класа се информации кои бараат неодољна акција од страна на испостава или мобилна екипа.

¹⁴ „Б“ класа се информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинската управа.

¹⁵ „С“ класа се информации што не можат да се користат, односно се повици за пријава на застои од страна на превозни компании, поплака или пофалба на царински процедури.

¹⁶ „Ј“ класа информации проследени до Сектор за професионални стандарди, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници.

ОТВОРЕНА ЦАРИНСКА ЛИНИЈА 197						
Вид на повици	2015			2016		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно Јануари-јуни
Класа А	14	6	20	3	4	7
Класа Б	19	9	28	10	8	18
Класа Ц	173	197	370	176	250	426
Класа Ј	6	10	16	9	5	14
Останато	2,488	2,229	4,717	1,636	1,964	3,600
Вкупно:	2,700	2,451	5,151	1,834	2,231	4,065

VII.2 Царинска соработка

VII.2.1. Соработка со бизнис заедницата

На 15 јуни 2016 година, се одржа редовен состанок на Советодавното тело при Царинската управа¹⁷, на кој се разгледаа повеќе актуелни прашања од областа на царинското работење и барања на деловната заедница. На претставниците на деловната заедница им беа презентирани предностите од поднесување на електронско барање за пристап кон ИКТ системите на Царинската управа со користење на еден единствен образец, воведен со цел поедноставување на процедурата со која идните корисници ќе можат да добијат пристап кон еден или повеќе електронски системи. Беше најавено и донесувањето на новата Процедура за правилно утврдување и евидентирање на нормативот кај текстилната индустрија, со што ќе се дефинираат производите кои се добиваат при процес на облагородување (главно добиен производ, споредни добиени производи и отпадоци) и како истите се изразуваат при извоз во фактура. Процедурата ќе придонесе за значително олеснување во работењето на текстилниот кластер. Уште еднаш беше промовирана и можноста за безготовинско плаќање на царинските и други давачки поврзани со царинското работење, воведена на почетокот на 2015 година, а сега дополнета со електронско безготовинско плаќање на терминалната такса – уште една поволност која Царинската управа ја овозможува на автопревозниците во насока на забрзување на движењето на возила и стоки преку граничните премини. На состанокот беа најавени и ефектите од примената на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу ЕУ и Косово, во насока на примена на дијагонална кумулација на потекло меѓу ЕУ, Македонија и Косово.

¹⁷ Советодавното тело при Царинската управа брои 13 членки, односно во кое покрај Царинската управа членуваат стопанските комори, АМЕРИТ, Групацијата на меѓународни шпедитери и логистички оператори, МАСИТ, кластерот за текстил.

VII.2.2. Меѓуинституционална соработка

Во првата половина од 2016 година Светска Банка го промовираше нејзиниот најнов извештај „Doing Business 2016“ со кој се прави компаративна анализа и рангирање на условите за водење бизнис во 189 економии во светот. Согласно извештајот на Република Македонија и е доделено високото 12-то место. Кај еден од десетте индикатори, имено, кај индикаторот „Услови за прекугранично тргување“ за кој е надлежна Царинска управа, Република Македонија е рангирана на 26-то место и бележи зголемување на рангот од 59 места во однос на минатата година, односно од 101 место во однос на 2007 година, откако Република Македонија отпочна да остварува континуиран прогрес во рангирањето кај овој индикатор.

Ова е уште една потврда дека сите проекти, мерки и активности кои во изминатиот период се преземени од страна на Царинска управа во делот на олеснување и забрзување на трговијата и транспортот добиваат верификација и поддршка и од клучните меѓународни асоцијации, како што е и Светската Банка.

Царинската управа преку свој Комитет формиран за таа цел, редовно ги следи препораките дадени во извештајот на Светска Банка и во соработка со деловната заедница презема активности за подобрување на бизнис климата во Република Македонија. Ваквата соработка води кон континуирано подобрување на условите за водење бизнис, а со тоа и на рејтингот во извештајот.

Во април 2016 година Царинска управа до Министерство за финансии достави Извештај за спроведените реформи во претходната година согласно препораките на извештајот „Doing Business“, со цел истиот да биде испратен до Светска Банка.

Во извештајот се нотирани следните проекти и реформи кои беа реализирани во периодот од 1 јуни 2015 до 20 април 2016 година:

- Пристапување кон Конвенцијата за заедничка транзитна постапка;
- Пристапување кон Спогодбата за олеснување на трговијата на Светската трговска организација;
- Спогодба за утврдување на граничните процедури за железничкиот граничен премин Табановце-Прешево;
- Проект за мерење на времето за царинење и пропуштање на стоки и
- Проект за унапредување на системот за селективни контроли базирани врз анализа на ризик.

Царинска управа очекува нивната реализација да биде соодветно валоризирана од страна на Светска Банка и да придонесе за дополнителен прогрес во рангот на Република Македонија за наредната година.